

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT NAUKI, OŚWIATY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

KNO.430.007.2019

Nr ewid. 132/2019/P/19/001/KNO

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2018 R.

W CZĘŚCIACH:

28 – NAUKA,

38 – SZKOLNICTWO WYŻSZE,

67 – POLSKA AKADEMIA NAUK

ORAZ WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Warszawa, czerwiec 2019 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
w częściach: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe,
67 – Polska Akademia Nauk oraz wykonanie planu
finansowego Polskiej Akademii Nauk**

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Piotr Prokopczyk

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 06.06. 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna.....	6
2. Wnioski.....	7
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich	8
1. Część 28 – Nauka.....	8
1.1. Dochody budżetowe.....	8
1.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich.....	8
2. Część 38 – Szkolnictwo wyższe	18
2.1. Dochody budżetowe.....	18
2.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich.....	19
3. Część 67 – Polska Akademia Nauk	26
3.1. Dochody budżetowe.....	26
3.2. Wydatki budżetu państwa.....	26
4. Sprawozdawczość	28
IV. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Akademii Nauk	30
1. Ocena ogólna.....	30
2. Wnioski.....	31
3. Wykonanie planu przychodów i kosztów	31
3.1. Wykonanie planu przychodów.....	31
3.2. Wykonanie planu kosztów.....	32
3.3. Gospodarowanie wolnymi środkami.....	35
3.4. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności.....	35
4. Sprawozdania.....	37
5. Informacje dodatkowe.....	37
V. Wykorzystanie wybranych dotacji z budżetu państwa	38
VI. Informacje dodatkowe.....	44
Załączniki	45

I. Wprowadzenie

W 2018 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kierował dwoma działami administracji rządowej: nauka i szkolnictwo wyższe oraz był dysponentem trzech części budżetu państwa: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe i 67 – Polska Akademia Nauk¹. Od 1 października 2018 r. – zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 października 2018 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 1998), Minister kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe i nauka.

W ramach części 28, 38 i 67 finansowano, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, zadania z zakresu: nauki, obejmujące działania na rzecz realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa, szkolnictwa wyższego oraz działalność jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk (PAN) i instytutów badawczych.

Ponadto w ramach części 38 finansowane były:

- Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (dalej: NAWA) – państwowa osoba prawna. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego sprawuje nadzór nad działalnością Agencji pod względem legalności, rzetelności, celowości i gospodarności;
- Biuro Polskiej Komisji Akredytacyjnej (BPKA) – państwowa jednostka budżetowa, prowadzi obsługę administracyjną PKA – instytucji działającej niezależnie na rzecz doskonalenia jakości kształcenia;
- Biuro Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (BCKST) – państwowa jednostka budżetowa finansowana ze środków ustalanych w części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W 2018 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego realizował w układzie zadaniowym budżetu państwa zadania zaliczane do pięciu funkcji państwa: 3 – Edukacja, wychowanie i opieka, 10 – Nauka polska, 11 – Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, 20 – Zdrowie oraz 22 – Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna. W ramach tych funkcji realizowano sześć zadań, 12 podzadań i 34 działania, na które wydatkowano łącznie 21 877 943,5 tys. zł, w tym z budżetu państwa 19 697 077,3 tys. zł wraz z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2018 (3000 tys. zł) oraz z budżetu środków europejskich – 2 180 866,2 tys. zł.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2018², pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 28 – Nauka, części 38 – Szkolnictwo wyższe i części 67 – Polska Akademia Nauk oraz ocena wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk (PAN, Akademia).

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa w częściach 28, 38 i 67 oraz budżetu środków europejskich w częściach 28 i 38, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej: ufp)³, w tym: nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 28, 38 i 67.

¹ Stosownie do § 1 ust. 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 2317, ze zm.).

² Ustawa budżetowa na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. poz. 291).

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 869.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe i 67 – Polska Akademia Nauk wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk na 2018 r. i wykorzystania wybranych dotacji przez cztery uczelnie publiczne (Uniwersytet Warszawski, Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Politechnikę Wrocławską).

Dochody zrealizowane w 2018 r. w części 28 wyniosły 97 302,9 tys. zł, w tym 106 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę (0,1% ogółu dochodów w tej części). Wydatki budżetu państwa w tej części zrealizowano w wysokości 6 699 346 tys. zł, w tym 39 078,7 tys. zł stanowiły wydatki urzędu obsługującego Ministra (0,6% wydatków w tej części). Ponadto z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 1 812 471,8 tys. zł. Udział dochodów zrealizowanych w części 28 w dochodach budżetu państwa wyniósł 0,02%. Udział zrealizowanych wydatków tej części w wydatkach budżetu państwa wyniósł 1,71%, a w wydatkach budżetu środków europejskich – 2,71%.

Dochody zrealizowane w 2018 r. w części 38 wyniosły 4647,1 tys. zł, w tym 11,3 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę (0,243% ogółu dochodów w tej części). Wydatki budżetu państwa w tej części zrealizowano w wysokości 12 915 806,6 tys. zł, w tym 11 255,9 tys. zł stanowiły wydatki urzędu obsługującego Ministra (0,087% ogółu wydatków w tej części). Ponadto z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 368 394,4 tys. zł. Udział dochodów zrealizowanych w części 38 w dochodach budżetu państwa wyniósł 0,001%, natomiast udział wydatków w tej części w wydatkach budżetu państwa – 3,3%. Udział zrealizowanych wydatków środków europejskich w wydatkach budżetu środków europejskich ogółem wyniósł 0,55%.

Dla części 67 nie zaplanowano dochodów budżetowych na 2018 r. Dochody zrealizowane wyniosły 25,3 tys. zł. Wydatki wyniosły 81 924,7 tys. zł. Udział dochodów zrealizowanych w części 67 w dochodach budżetu państwa wyniósł 0,000006%, natomiast udział zrealizowanych wydatków w tej części w wydatkach budżetu państwa wyniósł 0,02%.

Szczegółowe informacje dotyczące dochodów budżetowych, wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowanych przez dysponenta części 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk oraz ich procentowy udział w zrealizowanych dochodach/wydatkach w częściach zostały przedstawione w załączniku 1 do niniejszej Informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 489.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w częściach 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe oraz 67 – Polska Akademia Nauk. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności określone w planie finansowym w układzie zadaniowym.

W wyniku kontroli 28,4% zrealizowanych w części 28 wydatków budżetu państwa i wydatków budżetu środków europejskich (łącznie 2 414 229,3 tys. zł) i 22,8% zrealizowanych w części 38 wydatków budżetu państwa i wydatków budżetu środków europejskich (łącznie 3 023 004 tys. zł) stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w przepisach o finansach publicznych. Środki z części 67 przekazane PAN w formie dotacji podmiotowej i dotacji celowych wykorzystano w wysokości 81 924,7 tys. zł (99,5% planu po zmianach) na realizację zadań ustawowych Akademii.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, za wyjątkiem nadzoru nad fundacjami, rzetelnie sprawował nadzór i kontrolę, o których mowa w art. 175 ust. 1 i 2 ufp, nad wykonywaniem budżetu w częściach: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe i 67 – Polska Akademia Nauk.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości nie miały wpływu na ogólną ocenę kontrolowanej działalności⁵. W części 28 polegały one na niezamieszczeniu w terminie określonym w art. 36 ust. 5 ufp informacji o udzielonych w drugim kwartale 2018 r. umorzeniach niepodatkowych należności budżetu państwa na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministerstwo, MNiSW) w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz dokonaniu odbioru wykonania umowy na świadczenie pomocy prawnej, pomimo że zleceniobiorca nie stawał się, stosownie do postanowień umowy, co najmniej dwa razy w tygodniu w siedzibie Ministerstwa. W części 38 nieprawidłowości polegały na niezgodnym z umową zaakceptowaniu części wydatków poniesionych na realizację zadania polegającego na organizacji studiów anglojęzycznych dla studentów mniejszości religijnych i etnicznych, pochodzących z terenów objętych dyskryminacją oraz przemocą, a w szczególności z Afryki, nie zawarciu umowy o dofinansowanie kosztów opłat za kształcenie pracownika, niezgodnym z wytycznymi przeprowadzeniu oceny ofert (bez pozyskania dodatkowych wyjaśnień od uczelni) oraz nierzetelnym zweryfikowaniu oferty pod względem terminu realizacji praktyk w ramach projektu pozakonkursowego „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych”.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk i sprawozdań jednostkowych urzędu obsługującego Ministra:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz

⁵ Nieprawidłowości w wydatkach wyniosły 13,8 tys. zł, tj. 0,000001% wydatków ogółem części 38.

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

2. Wnioski

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Najwyższa Izba Kontroli wniosła m.in. o:

- 1) wzmocnienie nadzoru nad fundacjami;
- 2) zawieranie w umowach o realizację zadań klauzuli dotyczącej dopuszczalnego, maksymalnego limitu przesunięcia kwot pomiędzy zadaniami w ramach projektu, bez wymogu uzyskania zgody Ministra;
- 3) terminowe zamieszczanie w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego informacji o dokonanych umorzeniach.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Część 28 – Nauka

1.1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r., kontrola dochodów budżetowych w części 28 – Nauka została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2018 dochody budżetowe w części 28 zaplanowano w kwocie 26 035 tys. zł. Osiągnięto dochody w wysokości 97 302,9 tys. zł, tj. o 273,7% więcej niż planowano i o 39 487,9 tys. zł więcej niż w 2017 r. (wzrost o 68,3%). Największy udział w dochodach ogółem stanowiły wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności – 63 969,5 tys. zł (tj. 65,7% dochodów), z czego 34 811,8 tys. zł z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (dalej: NCBiR) i 17 708,7 tys. zł z Narodowego Centrum Nauki (dalej: NCN).

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2018 r. wyniosły 5589,3 tys. zł i były większe o 801,1 tys. zł, tj. o 16,7% niż w 2017 r. Zaległości wyniosły 5296,2 tys. zł i były większe o 846 tys. zł, tj. o 19% od zaległości na koniec 2017 r. Największe zaległości wynikały z rozliczeń z lat ubiegłych z dwoma jednostkami, które otrzymały środki na współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej (w łącznej kwocie 2861,3 tys. zł – 54% zaległości ogółem) oraz wynikały z sześciu decyzji Ministra określających kwoty zwrotów dotacji na utrzymanie potencjału badawczego wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości, w łącznej kwocie 2258,7 tys. zł.

W roku 2018 Minister umorzył trzy niepodatkowe należności budżetu państwa na kwotę ogółem 346 tys. zł, w tym dwie Politechnice Gdańskiej na łączną kwotę 345,2 tys. zł oraz 0,8 tys. zł w związku z wykreśleniem Przedsiębiorstwa Realizacji Inwestycji „ProINWEST” sp. z o.o. z Krajowego Rejestru Sądowego. Podstawą umorzenia należności Politechniki Gdańskiej była niekorzystna sytuacja finansowa uczelni oraz wysoki stopień zaawansowania realizacji inwestycji.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na zamieszczeniu przez Ministra na stronie internetowej Ministerstwa w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) części informacji kwartalnej o udzielonym umorzeniu Politechnice Gdańskiej niepodatkowych należności budżetu państwa (68,4 tys. zł) 106 dni po terminie określonym w art. 36 ust. 5 ufp.

Najwyższa Izba Kontroli po kontroli P/18/001 – „Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.” wnioskuje m.in. o terminowe zamieszczanie w BIP Ministerstwa informacji o dokonanych umorzeniach. Opisana powyżej nieprawidłowość dowodzi, że wniosek ten nie został zrealizowany.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 28 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 3a do niniejszej informacji.

1.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1.2.1. Wydatki budżetu państwa

W części 28 w ustawie budżetowej na rok 2018 zaplanowano wydatki w wysokości 6 521 246 tys. zł. W wyniku czternastu decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2018 plan ten został zwiększony o kwotę 355 224,6 tys. zł, tj. do kwoty 6 876 470,6 tys. zł. Środki zwiększające

plan finansowy pochodziły z rezerw celowych (353 410,6 tys. zł), rezerwy ogólnej budżetu państwa (1710 tys. zł) i przeniesienia limitów wydatków z części 38 – Szkolnictwo wyższe (104 tys. zł) ⁶.

Środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa (1710 tys. zł) Minister NiSW przeznaczył na dotację dla Instytutu Elektrotechniki w Warszawie na finansowanie kosztów zakupu, wytworzenia lub rozbudowy aparatury naukowo-badawczej stanowiącej dużą lub strategiczną infrastrukturę badawczą pn. „Innowacja poprzez rozszerzenie możliwości badań i opracowanie nowych technologii wytwarzania wielkogabarytowych rur szkło-epoksydowych oraz ograniczników przepięć średnio- i wysokonapięciowych w Zakładzie Doświadczalnym III Instytutu Elektrotechniki”. Zdaniem Zespołu powołanego do oceny wniosku inwestycja przyniesie wymierne korzyści dla rozwoju innowacyjności i gospodarki oraz rozszerzy możliwości badawcze wnioskodawcy. Minister przekazał środki zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Środki z rezerw celowych budżetu państwa (353 410,6 tys. zł) przeznaczono na:

- dwa projekty realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (dalej: RPO) Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020 przez Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie i Politechnikę Koszalińską oraz jeden projekt realizowany w ramach RPO Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 przez Politechnikę Łódzką (poz. 8 – Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich) – 218,8 tys. zł;
- dodatki służby cywilnej dla nowo mianowanych urzędników służby cywilnej (poz. 20 – Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące z roku 2017) – 14,8 tys. zł;
- zmiany związane z wdrażaniem reformy nauki i szkolnictwa wyższego (poz. 73 – Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne) – 180 tys. zł;
- nakłady na badania naukowe i rozwój (poz. 84 – Środki na zwiększenie nakładów w obszarze badań naukowych oraz w obszarze badań i rozwoju) – 352 997 tys. zł.

Szczegółowemu badaniu poddano wydatkowanie środków z rezerwy celowej w kwocie 352 997 tys. zł przeznaczonych na badania naukowe, rozwój (poz. 84). Zgodnie z pięcioma decyzjami Ministra Finansów⁷ w sprawie zwiększenia budżetu państwa w części 28 Ministerstwo otrzymało z rezerwy celowej budżetu państwa środki, które przekazano na:

- dokapitalizowanie spółki Wrocławskie Centrum Badań EIT+ sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu⁸ (30 715 tys. zł) – środki wydatkowano w całości zgodnie z przeznaczeniem;
- wydatki związane z zapewnieniem dostępu do informacji naukowej, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki (31 618,4 tys. zł) – Minister przekazał środki zgodnie z przyjętym harmonogramem;
- wydatki Ośrodka Przetwarzania Informacji Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie (dalej: OPI) związane z finansowaniem kosztów rozbudowy infrastruktury informatycznej nauki stanowiącej dużą lub strategiczną infrastrukturę badawczą pn. „Utworzenie systemu backupu opartego na infrastrukturze SAN dla systemów POLON, ZSUN, JSA, NAWA” (7038 tys. zł) – Minister przekazał, na wniosek OPI, środki w kwocie 6839,3 tys. zł;
- wydatki Narodowego Centrum Promieniowania Synchrotronowego SOLARIS Uniwersytetu Jagiellońskiego związane z zakupem i instalacją kriogenicznego mikroskopu TEM (13 200,3 tys. zł) – Minister przekazał środki zgodnie z przyjętym harmonogramem;
- wydatki uczelni i jednostek naukowych związane ze wzmocnieniem potencjału badawczego w celu umożliwienia tym podmiotom ciągłości realizacji zadań w obszarze badań naukowych oraz w obszarze badań i rozwoju po wejściu w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie

⁶ Badaniem objęto wykorzystanie 100% środków pochodzących z rezerwy ogólnej oraz z rezerw celowych w poz. 8 i 84.

⁷ Decyzje z dnia: 29 czerwca 2018 r., 4 lipca 2018 r., 7 września 2018 r., 1 października 2018 r. i 13 października 2018 r.

⁸ Obecna nazwa spółki: „PORT – Polski Ośrodek Rozwoju Technologii” sp. z o.o.

wyższym i nauce⁹ (270 425,3 tys. zł) – niewydatkowane do dnia 31 grudnia 2018 r. środki dotacji na utrzymanie potencjału badawczego i młodych naukowców w roku 2019 stają się subwencją¹⁰.

Wykorzystanie środków rezerwy celowej poz. 84 budżetu państwa wyniosło 352 798,3 tys. zł, tj. 99,9%. Niewykorzystanie środków miało miejsce w OPI (198,7 tys. zł) i wynikało z mniejszego od oszacowanego we wniosku o dofinansowanie zapotrzebowania. Środki z rezerwy wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem.

W ramach rezerwy celowej na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich (poz. 8) Minister NiSW udzielił dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie wkładu własnego do projektów:

- „Centrum badawczo-wdrożeniowe inżynierii powierzchni, projektowania i symulacji procesów oraz badań wibroakustycznych” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (dalej: RPO) Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020 przez Politechnikę Koszalińską (50,2 tys. zł);
- „Doposażenie Środowiskowego Laboratorium Miernictwa Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Mechatroniki ZUT w Szczecinie” realizowanego w ramach RPO Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020 przez Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie (106,5 tys. zł);
- „Innowacyjne Włókiennictwo 2020+” realizowanego w ramach RPO Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 przez Politechnikę Łódzką (62,1 tys. zł).

Środki otrzymane z rezerwy celowej (poz. 8) zostały wydatkowane w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego wprowadził w 2018 roku blokadę środków finansowych w części 28 na kwotę 2510 tys. zł w zakresie wydatków bieżących: w związku ze zmianą finansowania działań promocyjnych i rezygnacją z ogłoszenia postępowania przetargowego na archiwizację i porządkowanie dokumentacji (897 tys. zł), w związku z opóźnieniem wydatków na zakup usług remontowych (900 tys. zł) i szkoleń członków korpusu służby cywilnej (270 tys. zł) oraz pracowników (30 tys. zł), a także w zakresie wydatków majątkowych w związku z rezygnacją z przebudowy toalet w MNiSW (413 tys. zł).

W 2018 r. w części 28 zrealizowano wydatki na poziomie 6 699 346 tys. zł¹¹, co stanowiło 97,4% planu po zmianach, w tym:

- w dziale 730 – Nauka – 6 537 475,6 tys. zł (tj. 98,9% planu po zmianach);
- w dziale 750 – Administracja publiczna – 39 078,7 tys. zł (tj. 86,2% planu po zmianach);
- w dziale 752 – Obrona narodowa – 108 050,6 tys. zł (tj. 52,8% planu po zmianach),
- w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 14 741,1 tys. zł (tj. 89,3% planu po zmianach).

Wydatki w części 28 były wyższe od wydatków w 2017 r. o 827 642 tys. zł, tj. o 14,1%.

Wydatki na dotacje i subwencje wyniosły 5 650 979,9 tys. zł, tj. 97,5% planu po zmianach, w tym 75 613,1 tys. zł na współfinansowanie projektów z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej. Dotacje stanowiły 84,35% ogółu wydatków budżetu państwa w części 28 i były wyższe o 600 253,9 tys. zł niż w 2017 r. (wzrost o 11,9%).

Wydatki na dotacje wykorzystane zostały na finansowanie działalności statutowej jednostek naukowych. W 2018 r. Minister wydatkował na ten cel 3 457 399,3 tys. zł, tj. o 752 828,6 tys. zł więcej niż w 2017 r. (wzrost o 27,8%), z tego na:

⁹ Dz. U. poz. 1668, ze zm.

¹⁰ Art. 316 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, ze zm.).

¹¹ W tym na współfinansowanie projektów z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej.

- utrzymanie potencjału badawczego jednostki naukowej – 2 814 495,7 tys. zł (wzrost o 31,9%) dla 351 jednostek (z tego dla: 149 uczelni, 111 instytutów badawczych, 69 instytutów PAN i 22 innych jednostek organizacyjnych);
- dostęp do informacji naukowej, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki – 253 208,9 tys. zł (zwiększenie o 22%) dla czterech jednostek (z tego dla: jednego instytutu PAN, jednego instytutu badawczego oraz dwóch uczelni);
- utrzymanie specjalnych urządzeń badawczych w jednostkach naukowych – 145 897,2 tys. zł (zwiększenie o 7,3%) dla 115 jednostek (z tego dla 44 uczelni, 39 instytutów badawczych, 31 instytutów PAN i jednej innej jednostki badawczej);
- prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich – 118 029,7 tys. zł (zwiększenie o 0,5%) dla 277 jednostek (z tego dla 126 uczelni, 81 instytutów badawczych, 67 instytutów PAN i trzech innych jednostek organizacyjnych);
- utrzymanie specjalnych urządzeń badawczych w zakresie infrastruktury informatycznej nauki – 70 000 tys. zł (zwiększenie o 1%) dla 23 jednostek (z tego 19 uczelni, trzech instytutów badawczych i jednego instytutu PAN);
- koszty restrukturyzacji jednostek naukowych – 55 767,7 tys. zł (zwiększenie o 34,7%) dla 27 jednostek (z tego: 14 uczelni, 10 instytutów badawczych i trzech instytutów PAN).

Do Ministra wpłynęło 512 wniosków jednostek naukowych o przyznanie środków finansowych na zakup, wytworzenie lub rozbudowę aparatury naukowo-badawczej stanowiącej dużą lub strategiczną infrastrukturę badawczą na 2018 r. Po rozpatrzeniu wniosków Minister udzielił na ten cel 43 dotacji w łącznej kwocie 56 819,4 tys. zł, z czego wydatkowano 56 149,7 tys. zł. W 12 przypadkach Minister, na wniosek jednostek naukowych, zmieniał w trakcie roku decyzje w zakresie finansowania w 2018 r. np.: w dwóch przypadkach jednostki wnioskowały o środki na 2019 r., w pięciu przypadkach środki przesunięto na kolejne lata. Ponadto w 2018 r. Minister kontynuował finansowanie 46 inwestycji służących potrzebom badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej z lat poprzednich na łączną kwotę 84 953,1 tys. zł.

Badaniem objęto pięć dotacji celowych w łącznej wartości 9595,1 tys. zł przyznanych Wydziałowi Nauk o Zdrowiu i Kultury Fizycznej Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu; Wydziałowi Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; Wydziałowi Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie; Instytutowi Metalurgii i Inżynierii Materiałowej im. Aleksandra Krupkowskiego Polskiej Akademii Nauk w Krakowie; Wydziałowi Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Od dnia 1 października 2018 r., tj. dnia wejścia w życie przepisów ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, środki na finansowanie działalności statutowej przekazywane były na zasadach dotychczasowych, z tym że środki finansowe przyznane jednostce organizacyjnej uczelni przekazywane były uczelni, w skład której wchodzi ta jednostka (art. 315 ust. 6–7).

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 40 342,6 tys. zł (tj. 97,7% planu po zmianach) i były one wyższe o 2288 tys. zł niż w 2017 r. (zwiększenie o 6%). Najwyższe wydatki w kwocie 39 492,1 tys. zł poniesiono na stypendia. W ramach planu finansowego urzędu obsługującego Ministra w 2018 r. na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano kwotę 67,8 tys. zł.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowano w kwocie 669 725,9 tys. zł, tj. 97,4% planu po zmianach, w tym 34 383,9 tys. zł na współfinansowanie projektów z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej. Wydatki bieżące były wyższe o 63 146,1 tys. zł niż w 2017 r. (zwiększenie o 10,4%). Na wynagrodzenia bezosobowe w części 28 poniesiono wydatki w kwocie 6333,6 tys. zł (86,3% planu po zmianach), tj. o 870,9 tys. zł mniej niż w 2017 r. (zmniejszenie o 12,1%);

Wydatki majątkowe wyniosły 338 297,6 tys. zł, tj. 96,3% planu po zmianach, w tym 2108,3 tys. zł na współfinansowanie projektów z udziałem środków budżetu Unii Europejskiej. Wydatki majątkowe były wyższe niż w 2017 r. o 161 954,3 tys. zł (zwiększenie o 91,8%). Wydatki realizowane były zgodnie z aktualizowanym na bieżąco planem wydatków majątkowych i zostały przeznaczone m.in. na:

- zakup, wytworzenie lub rozbudowę aparatury naukowo-badawczej stanowiącej dużą lub strategiczną infrastrukturę badawczą – 141 102,8 tys. zł;
- podwyższenie kapitału zakładowego spółki PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu – 64 715 tys. zł;
- inwestycje budowlane oraz inwestycje budowlane dotyczące strategicznej infrastruktury badawczej – 37 532,6 tys. zł;
- rozbudowę infrastruktury informatycznej nauki w zakresie dużej lub strategicznej infrastruktury badawczej – 19 500,7 tys. zł;
- wydatki majątkowe i zakupy inwestycyjne niezwiązane z budownictwem (wydatki dysponenta III stopnia) – 1210,4 tys. zł.

U dysponenta części budżetu 28 – Nauka kontrolą objęto 35,6% zrealizowanych wydatków na dotacje w łącznej kwocie 2 011 442,3 tys. zł. Badaniem objęto:

- najwyższą kwotowo dotację celową dla NCN (na finansowanie i współfinansowanie projektów badawczych, wspieranie rozwoju kadry naukowej, wspieranie współpracy naukowej z zagranicą) – 1 219 100,3 tys. zł;
- dotację celową dla NCBiR (na finansowanie badań stosowanych, finansowanie prac B+R oraz komercjalizacji ich wyników w podmiotach mających zdolność do zastosowania ich wyników w praktyce) – 659 150,1 tys. zł;
- dotację celową dla NCN (na finansowanie kosztów inwestycji) – 68 476,9 tys. zł;
- wydatki na dokapitalizowanie spółki PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu (64 715 tys. zł).

W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto kontrolą objęto wydatki dla laureatów nagród Ministra za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w trzech kategoriach: badania podstawowe, badania na rzecz rozwoju społeczeństwa, badania na rzecz rozwoju gospodarki, na które wydatkowano 300 tys. zł. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zobowiązania na koniec 2018 r. wyniosły 2 042 tys. zł i wynikały głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Były one wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2017 r. o 37,7 tys. zł (wzrost o 1,9%). Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

W części 28 szczegółowemu badaniu poddano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, tj. Ogólnopolska kampania prasowa i internetowa programów oraz projektów MNiSW, Kompleksowe świadczenie usług cateringowych na potrzeby spotkań organizowanych przez MNiSW na terenie urzędu oraz w innych miejscach na terenie Warszawy (zamówienia te finansowane były środkami pochodzącymi zarówno z części 28 i części 38). Ponadto badaniu poddano zakup publikacji w tygodnikach i dzienniku ogólnopolskim (zamówienie finansowane wyłącznie z części 28).

Wszystkie skontrolowane zamówienia publiczne zostały przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego. Dodatkowo kontroli poddano pięć postępowań dotyczących świadczenia usług prawnych, do których nie stosuje się ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹² (dalej: Pzp), z uwagi na wartość zamówienia (art. 4 pkt 8 ustawy). Wśród zbadanych postępowań jedno zostało sfinansowane ze środków europejskich. Łączna wartość zaciągniętych zobowiązań na podstawie skontrolowanych zamówień wyniosła 2144,4 tys. zł, z czego w 2018 r. z części 28 wydatkowano kwotę 453,5 tys. zł.

¹² Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.

W wyniku badania postępowań stwierdzono nieprawidłowość polegającą na dokonaniu przez Ministra odbioru wykonania umowy zlecenia na świadczenie pomocy prawnej, pomimo że zleceniobiorca nie stawał się co najmniej dwa razy w tygodniu w siedzibie Ministerstwa. Zgodnie z § 2 ust. 1 zdanie 2 umowy zlecenia nr MNiSW/2018/DLP/137 zawartej dnia 19 kwietnia 2018 r. z radcą prawnym, zleceniobiorca zobowiązywał się stawać w siedzibie Ministerstwa nie rzadziej niż dwa razy w tygodniu.

Szczegółowym badaniem objęto 73 zapisy księgowe na kwotę ogółem 3651,4 tys. zł, tj. 9% wydatków dysponenta III stopnia. W zbadanej próbie wydatki majątkowe stanowiły 889 tys. zł (24,3%), pozostałe zaś wydatki bieżące. Poddane szczegółowej kontroli wydatki zostały rzetelnie skalkulowane i mieściły się w poszczególnych pozycjach planu wydatków. Zakupione elementy wyposażenia i oprogramowania zaliczające się do środków trwałych zostały prawidłowo powierzone do użytku odpowiedzialnym osobom i ujęte w ewidencji. Poniesione wydatki zostały poprzedzone procedurami zgodnymi z ustawą Pzp oraz poddane kontroli wewnętrznej dowodów księgowych według obowiązujących w jednostce zasad.

W 2018 r. MNiSW z okazji obchodów stulecia odzyskania niepodległości Polski wydatkowało łącznie 2605,7 tys. zł, z czego kwotę 2204,3 tys. zł na projekt „Polonia Restituta. Dekalog dla Polski na 100-lecie odzyskania niepodległości”. Projekt współorganizowany był wraz z Radą do spraw Społecznych Konferencji Episkopatu Polski, a jego koordynatorem została Akademia Ignatianum w Krakowie. Projekt zakładał organizację dziesięciu ogólnopolskich konferencji naukowych wraz z podsumowującą konferencją w Krakowie. Tematyką poszczególnych konferencji były: rodzina; praca, przedsiębiorczość i społeczna gospodarka rynkowa; obywatelskość i patriotyzm; wolność, suwerenność i praworządność; ekologia, solidarność społeczna i zrównoważony rozwój; godność i sprawiedliwość społeczna; Europa i pojednanie; kultura i tożsamość; osoba ludzka, jej prawa i obowiązki oraz międzynarodowy Kongres w Krakowie poświęcony przyszłości Europy. Przedsięwzięcia w jego ramach promowane były w prasie (w tygodnikach „Do Rzeczy”, „Wprost”, „Niedziela”, „Gość Niedzielny” oraz dzienniku „Rzeczpospolita”) i sieci Internet (na stronie Katolickiej Agencji Informacyjnej). Przy realizacji projektu nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontroli poddano prawidłowość realizacji przez Ministra programu „Wsparcie Uniwersytetów Trzeciego Wieku”. W 2018 r. w ramach programu przyznano dofinansowanie w kwocie 5974,8 tys. zł 20 podmiotom (po wydaniu przez Ministra decyzji przyznającej dotację, Stowarzyszenie Ekonomia Nauka Społeczeństwo „SENS” oświadczyło, że rezygnuje z otrzymanego dofinansowania w kwocie 236,8 tys. zł). Kontroli poddano jedenaście dotacji w łącznej wysokości 3239,3 tys. zł (tj. 52,4%). Postępowanie konkursowe było jawne i otwarte. O dotację mogły się ubiegać podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a–e ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki¹³, tj. jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni, jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk, krajowe i międzynarodowe instytuty badawcze, a także Polska Akademia Umiejętności. Dodatkowo o dofinansowanie mogły wnioskować uczelnie oraz podmioty działające na rzecz nauki. Ogłoszenie o konkursie zostało opublikowane w BIP Ministerstwa w dniu 6 listopada 2017 r., a termin składania wniosków upływał 4 grudnia 2017 r.

Wnioski były oceniane przez członków Zespołu specjalistycznego do spraw projektów zgłoszonych do programu pod nazwą „Wsparcie Uniwersytetów Trzeciego Wieku” (dalej: Zespół). Nie określono kryteriów doboru osób wchodzących w skład Zespołu. Do 15 stycznia 2018 r. Zespół liczył ośmiu członków, w tym czterech pracowników Ministerstwa oraz czterech ekspertów zewnętrznych. Od dnia 16 stycznia 2018 r. Minister zmniejszył liczbę członków Zespołu do pięciu osób wywodzących się wyłącznie spoza Ministerstwa.

Złożone wnioski o dofinansowanie podlegały ocenie pod względem formalnym i merytorycznym. W ramach oceny merytorycznej pod uwagę brano pięć kryteriów: jakość proponowanej oferty o wadze

¹³ Dz. U. z 2018 r. poz. 87. Ustawa utraciła moc 1 października 2018 r.

do 40 punktów (w I edycji do 50 punktów), doświadczenie o wadze do 20 punktów (w I edycji do 10 punktów), oczekiwane efekty oraz oddziaływanie społeczne o wadze do 20 punktów, zasadność zaplanowanych wydatków o wadze do 10 punktów i dostępność zasobów organizacyjnych o wadze do 10 punktów. Wiarygodność wnioskodawców badana była za pośrednictwem kryteriów merytorycznych. Podmioty ubiegające się o dofinansowanie zobowiązane były do wykazania osób zaangażowanych w realizację projektu i ich doświadczenia, a także do wskazania posiadanych zasobów organizacyjnych i infrastrukturalnych.

W badanej próbie w dwóch przypadkach dotyczących roku 2017 przyznano dofinansowanie beneficjentowi zarejestrowanemu w Krajowym Rejestrze Sądowym 12 dni po ogłoszeniu konkursu (Collegium Nobilium Opoliense), a także fundacji zarejestrowanej tydzień przed ogłoszeniem konkursu (Fundacja INNWarmia), a w 2018 r. przyznano dofinansowanie stowarzyszeniu zarejestrowanemu 17 dni przed ogłoszeniem konkursu (Stowarzyszenie Ekonomia Nauka Społeczeństwo „SENS”).

W 2018 r., w porównaniu z rokiem 2017, w którym również realizowano program „Wsparcie Uniwersytetów Trzeciego Wieku”, wzrosła wysokość dotacji z 3999,5 tys. zł do 5974,8 tys. zł, jak i liczba beneficjentów z 16 do 20 (bez uwzględnienia rezygnacji Stowarzyszenia Ekonomia Nauka Społeczeństwo „SENS”). Wraz ze wzrostem liczby beneficjentów w 2018 r. zwiększeniu uległa również maksymalna kwota dofinansowania dla jednego beneficjenta – z 300 tys. zł w 2017 r. do 350 tys. zł w 2018 r. Ponadto w ramach programu dofinansowanie mogły otrzymać nie więcej niż trzy projekty z jednego województwa, wobec dwóch w roku poprzednim. Koszty pośrednie (koszty obsługi administracyjno-finansowej projektu) w obu edycjach realizacji projektu przez beneficjenta wahały się od 3,2% do wysokości maksymalnego określonego w warunkach konkursu limitu 10% wydatków poniesionych ze środków z dotacji.

W 2017 r. Minister nie określił limitu kosztów wynagrodzenia koordynatora projektu i innych osób zaangażowanych w projekt. W badanej próbie pięciu beneficjentów I edycji programu koszty wyniosły 0%, 8,3%, 13,2%, 16,5%, a w jednym przypadku koszty te wyniosły aż 25,4% wydatków poniesionych ze środków z dotacji. W II edycji konkursu ustalono, że koszty te nie mogą przekroczyć 20% wydatków poniesionych z dotacji. W dwóch przypadkach objętych badaniem kontrolnym stwierdzono, że w ostatecznych kosztorysach projektu założono koszty koordynacji na maksymalnym dopuszczalnym poziomie. W pozostałych badanych przypadkach średnia wysokość tych kosztów w 2018 r. była wyższa niż w roku poprzednim.

Wykorzystanie środków w obu edycjach wyniosło 95%. W 2017 r. wykorzystano kwotę 3793,3 tys. zł z przyznanych 3999,5 tys. zł, a w 2018 r. kwotę 5475,4 tys. zł z przyznanych 5737,9 tys. zł (z uwzględnieniem rezygnacji z wydatkowania środków przez Stowarzyszenie Ekonomia Nauka Społeczeństwo „SENS”). Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów (wniosku o dofinansowanie, kart oceny, decyzji, umowy o dofinansowanie oraz raportu końcowego) w badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji programu w 2018 r.

W wyniku badania stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niesprawowaniu przez Ministra rzetelnego nadzoru nad nadzorowanymi fundacjami.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1986 r. o fundacjach¹⁴ fundacja składa corocznie właściwemu ministrowi sprawozdanie ze swojej działalności. Stosownie do art. 14 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli działanie zarządu fundacji w istotny sposób narusza przepisy prawa, właściwy minister może wyznaczyć odpowiedni termin do usunięcia tych uchybień w działalności zarządu albo może żądać dokonania w wyznaczonym terminie zmiany zarządu fundacji.

Sprawozdania z działalności za rok 2017, do dnia 19 marca 2019 r., nie złożyło 570 fundacji z 869 do tego zobowiązanych (tj. 65,6%). Sprawozdań nie złożyło również dwóch beneficjentów programu „Wsparcie Uniwersytetów Trzeciego Wieku”: Fundacja INNARMIA oraz Collegium Nobilium

¹⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 1491, dalej: ustawa o fundacjach.

Opoliense. Minister nie podejmował również działań mających na celu wyegzekwowanie obowiązku składania sprawozdań.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że trzy kontrole przeprowadzone w fundacjach w latach 2016–2018 były prowadzone w ramach kontroli prawidłowości wydatkowania otrzymanych dotacji i nie stanowiły formy sprawowania nadzoru, o której mowa w ustawie o fundacjach. Fakt nie złożenia przez 65,6% fundacji sprawozdań ze swojej działalności uniemożliwia rzetelne sprawowanie nadzoru przez Ministra nad tymi fundacjami. NIK zauważa także, że zgodnie z ustawą o fundacjach Minister może skierować do właściwego sądu wnioski o zbadanie zgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem oraz z celem, w jakim fundacja została ustanowiona.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetowych w części 28 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 4a do niniejszej informacji.

Przeciętne zatrudnienie w 2018 r. w części 28 wyniosło 283 osoby w przeliczeniu na pełnozatrudnione i było równe zatrudnieniu w 2017 r. Przeciętne wynagrodzenie wyniosło 7278,8 zł i było wyższe o 99,9 zł niż w 2017 r., tj. o 1,4%.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w części 28 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 5a do niniejszej informacji.

1.2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Wydatki budżetu środków europejskich w części 28 – Nauka zostały zaplanowane w wysokości 1 261 552 tys. zł, z tego 1 259 578 tys. zł w dziale 730 – Nauka i 1974 tys. zł w dziale 750 – Administracja publiczna. Wydatki majątkowe w dziale 730 – Nauka zaplanowano w wysokości 71 489 tys. zł, a w dziale 750 – Administracja publiczna w wysokości 30 tys. zł. W wyniku zmian planu obejmujących zwiększenie wydatków środkami z rezerwy celowej oraz przeniesienia pomiędzy poszczególnymi grupami klasyfikacji budżetowej, limit wydatków w części 28 – Nauka wynosił łącznie 1 985 721 tys. zł, na co złożyły się wydatki w dziale 730 – Nauka w kwocie 1 983 738 tys. zł oraz w dziale 750 – Administracja publiczna – 1983 tys. zł. Wydatki majątkowe, według planu po zmianach, wyniosły odpowiednio w tych działach 272 489 tys. zł i 30 tys. zł.

Środki w wysokości 715 120 tys. zł zostały pozyskane z rezerwy celowej budżetu środków europejskich, w ramach limitu określonego przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju (MliR) na etapie projektowania ustawy budżetowej na rok 2018. Wydatki sfinansowane ze środków rezerwy celowej nie mogły zostać ujęte w planie wydatków MNiSW, gdyż – według MNiSW – na pierwszym etapie planowania budżetu roku 2018 Ministerstwo nie planowało środków w rezerwie celowej. Planowanie budżetu w drugim etapie zostało dokonane zgodnie z limitami przesłanymi przez MliR. Kwoty z rezerwy celowej budżetu środków europejskich zostały przeznaczone na wypłatę transz dotacji celowej na płatności na rzecz beneficjentów projektów I i IV Osi Programu Operacyjnego Innowacyjny Rozwój 2014–2020 (dalej: POIR), wyłonionych w trybie konkursowym oraz beneficjentów realizujących projekty kluczowe, dla: NCBiR – Instytucji Pośredniczącej w ramach I i IV osi priorytetowej POIR (środkami z rezerwy celowej w łącznej kwocie 380 196,4 tys. zł dofinansowano 806 projektów), Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (dalej: FNP) – Instytucji Wdrażającej w ramach działania 4.4 Zwiększanie potencjału kadrowego sektora B+R POIR (środkami z rezerwy celowej w łącznej kwocie 196 516,1 tys. zł dofinansowano dziewięć projektów) oraz OPI – Instytucji Wdrażającej w ramach działania 4.2 Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki POIR (środkami z rezerwy celowej w łącznej kwocie 125 tys. zł dofinansowano trzy projekty) i wykorzystane na poziomie 80,66% (576 837,6 tys. zł), na podstawie zaliczkowych płatności na rzecz wykonawców poszczególnych zadań.

Wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 1 812 471,8 tys. zł, tj. 91,3% wydatków planowanych i w porównaniu do poprzedniego roku budżetowego wzrosły o 60,6%, co było spowodowane postępowaniem wdrażania POIR – wyższym poziomem kontraktacji i większą liczbą czynnych umów. Do końca 2018 r. NCBiR zakontraktowało 66% alokacji w ramach I i IV Osi POIR (na koniec 2017 r. – 52%) i miało 1748

czynnych projektów (na koniec 2017 r. było to 1.028). Wydatki w dziale 730 – Nauka wyniosły 1 811 287,4 tys. zł, tj. 91,3% wydatków planowanych, zaś w dziale 750 – Administracja publiczna – 1184,4 tys. zł, tj. 59,7% wydatków planowanych. Na niższy od planowanego poziom wydatków wpłynęły w szczególności: niska liczba wniosków i brak wizyt studyjnych w projekcie „TOP 100 Innowatorzy Gospodarki” (POIR), oszczędności w projekcie „Zintegrowany system usług dla nauki – etap I” (Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020) oraz opóźnienia w wyłanianiu przez NCBiR wykonawców i niższy od zakładanego poziom płatności zaliczkowych w projektach pozakonkursowych NCBiR w poddziałaniu 4.1.3 POIR.

Na finansowanie projektów POIR MNiSW w dziale 730 – Nauka poniosło wydatki w łącznej kwocie 1 802 915,0 tys. zł (91,3% wydatków planowanych), a na projekty Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 (dalej: POPC) – 8372,4 tys. zł (91,3% planowanych wydatków).

Dotacje celowe udzielone beneficjentom przez instytucje realizujące projekty: NCBiR, OPI i FNP, działające na podstawie i w granicach udzielonych przez Ministra NiSW upoważnień do wydawania zgody na dokonywanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego płatności środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, stanowiły 98,5% (1 777 665,3 tys. zł) wydatków POIR. Instytucje te przekazały środki na realizację łącznie 1303 projektów.

Ze środków POIR, w działaniu nr 4.4 – Zwiększanie potencjału kadrowego sektora B+R, kontynuowano realizację projektu pt. „Wsparcie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacją wyników prac B+R w jednostkach naukowych i przedsiębiorstwach”, na który z budżetu środków europejskich wydatkowano kwotę 9222,5 tys. zł. W ramach tego projektu przekazano środki 20 uczelniom – grantobiorcom programu Ministra „Inkubator innowacyjności+” oraz przystąpiono do realizacji (otwarcie naboru, ocena trzech zgłoszonych wniosków) drugiego komponentu w projekcie pn. „Top 100 Innowatorzy Gospodarki”. MNiSW osiągnęło założone w projekcie na rok 2018 kamienie milowe:

- rozliczenie we wnioskach o płatność wydatków grantobiorców na poziomie minimum 2000 tys. zł,
- organizacja spotkań dotyczących komercjalizacji wyników badań naukowych,
- organizacja lub udział w spotkaniach informacyjno-organizacyjnych programu TOP 100 Innowatorzy Gospodarki,
- nabór w ramach programu TOP100 Innowatorzy Gospodarki – sukcesywna ocena i wyłanianie zwycięskich wniosków.

Od początku realizacji projektu zrealizowano planowane wartości ośmiu z 18 wskaźników produktu, dla których określono wartość docelową i dziewięciu z 17 wskaźników rezultatu, dla których określono wartość docelową. Ze względu na małe zainteresowanie ogłoszonym przez Ministra programem POIR pn. „TOP100 Innowatorzy Gospodarki” złożone zostały tylko trzy wnioski, z których pozytywnie oceniono dwa. W ramach tego programu były prowadzone działania informacyjno-promocyjne z udziałem ekspertów MNiSW, natomiast ich rezultaty będą widoczne w przyszłości. Postęp rzeczowy i finansowy projektu jak również poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu wskazują, że pełna realizacja obu jego komponentów nie jest zagrożona.

Ze środków POPC w działaniu 2.1 – Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych, realizowano w partnerstwie z OPI projekt pn. „Zintegrowany system usług dla nauki – etap I” – ZSUN I (Porozumienie nr POPC.02.01.00-00-0030/15-02 z dnia 22 lutego 2016 r.) i z budżetu środków europejskich poniosło z tego tytułu wydatki w wysokości 8648,2 tys. zł. Wydatki w wysokości 323,8 tys. zł zostały wstrzymane do zatwierdzenia przez Instytucję Pośredniczącą do czasu zakończenia przez nią kontroli *ex-post*. Projekt ZSUN I został terminowo zakończony (21 lutego 2019 r.) i rozliczony poprzez przedłożenie Instytucji Pośredniczącej końcowego wniosku sprawozdawczego. Ogółem w projekcie rozliczono wydatki w wysokości 26 812,2 tys. zł, w tym 25 881,9 tys. zł wydatków kwalifikowalnych. Na pięć przyjętych w projekcie wskaźników produktu, dwa dotyczące liczby udostępnionych usług, zostały zrealizowane w stopniu oczekiwanym (100%), a pozostałe trzy, dotyczące szkoleń – w stopniu przekraczającym zakładane wielkości (170%–811%). Wskaźnik rezultatu

– liczba zarejestrowanych użytkowników zintegrowanego systemu informacji o nauce i szkolnictwie wyższym został zrealizowany na poziomie 163,1%, a wskaźnik rezultatu – liczba ogłoszonych w ramach systemu konkursów – 400%. Pomimo osiągnięcia wysokich wartości wskaźników w projekcie, nie zostało zakończone zadanie nr 7 pn. „Integracja z systemem POL-on, PESEL, REGON, TERYT”, ponieważ nie uzyskano zgody na fizyczny dostęp do bazy PESEL. W ocenie MNiSW, Ministerstwo jako lider projektu wykonało niezbędne działania w celu uzyskania dostępu do bazy PESEL, prace nad tym elementem projektu są prowadzone a opóźnienie ich realizacji wynika jedynie z przyczyn proceduralnych.

W objętej szczegółowym badaniem grupie wydatków dysponenta III stopnia o łącznej wartości 165,4 tys. zł (14% wydatków budżetu środków europejskich) nie stwierdzono nieprawidłowości. Poddane kontroli wydatki zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, były zgodne z przeznaczeniem określonym w zawartych porozumieniach i prawidłowo udokumentowane oraz ujęte we wnioskach o płatność. Zaplanowane jako majątkowe wydatki na zakup sprzętu komputerowego, wielofunkcyjnego urządzenia drukującego i rozbudowę systemu zabezpieczeń, zostały wykazane jako bieżące, co było spowodowane zmianą przepisów dotyczących określenia dolnej granicy wartości środka trwałego na 10 tys. zł¹⁵.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatkowania środków europejskich w części 28 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 6a do niniejszej Informacji.

1.2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W ramach funkcji – 10 „Nauka polska” wyodrębniono dwa zadania: 10.1 „Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki” i 10.2 „Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom” (nazwa zadania w 2017 r. – 10.2 „Rozwój infrastruktury badawczej nauki polskiej”).

Na wspieranie badań naukowych (podzadanie 10.1.1) poniesiono wydatki w kwocie 5 140 252,8 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach. Kwota ta była wyższa o 976 715,6 tys. zł niż w 2017 r., tj. o 23,5%. Źródłem finansowania był budżet państwa. Dla podzadania przyjęto cel: wspieranie rozwoju poznawczych badań naukowych. Wskaźnikiem stopnia realizacji podzadania był wzrost liczby publikacji z Polski w czasopismach objętych bazą SCOPUS¹⁶. Zaplanowana wartość miernika na poziomie 3,896% została zrealizowana na poziomie 11,060%. W ramach podzadania realizowane były działania:

- finansowanie działalności statutowej jednostek naukowych (3 306 088,2 tys. zł),
- wspieranie współpracy naukowej z zagranicą (554 722,6 tys. zł),
- wspieranie rozwoju kadry naukowej (380 574,1 tys. zł),
- finansowanie i współfinansowanie projektów badawczych (898 867,9 tys. zł).

Finansowanie na utrzymanie bazowego potencjału badawczego oraz młodych naukowców (łącznie 2 910 525,7 tys. zł) w ramach dotacji celowych i podmiotowych przekazano jednostkom organizacyjnym uczelni publicznych i niepublicznych, instytutom badawczym i naukowym PAN oraz innym jednostkom (np. fundacjom, spółkom).

Wydatki na rozwój infrastruktury badawczej nauki polskiej (podzadanie 10.1.2) wyniosły 520 214,8 tys. zł, tj. 98,8% planu po zmianach. Kwota ta była wyższa o 95 851,6 tys. zł niż w 2017 r.,

¹⁵ Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizycznej (Dz. U. poz. 2175, ze zm.).

¹⁶ SCOPUS – naukowa baza danych zawierająca informacje o opublikowanych pracach naukowych, takich jak artykuły w czasopismach naukowych, książki, materiały konferencyjne oraz patenty. W bazie SCOPUS czasopisma mają trzy parametry bibliometryczne. Wartości parametru *CiteScore* określają średnią liczbę cytowań otrzymanych w danym roku – odwołujących się do dokumentów opublikowanych w czasopiśmie w ostatnich trzech latach. Parametr SJR ma na celu przede wszystkim określenie prestiżu danego czasopisma. Wysokie wartości parametru SJR świadczą o dużym uznaniu i rozpoznawalności w środowisku naukowym (np. 13,390). Parametr *Source Normalized Impact per Paper* (SNIP) pozwala na określenie cytowalności danego czasopisma w odniesieniu do dziedziny (np. 9,409).

tj. o 22,6%. Źródłem finansowania był budżet państwa. Celem podzadania był rozwój infrastruktury badawczej oraz zwiększenie dostępu polskich naukowców do wielkiej infrastruktury badawczej. Wskaźnikiem stopnia realizacji podzadania było procentowe zużycie aparatury naukowo-badawczej. Zaplanowana wartość miernika wyniosła 72% natomiast wykonanie wyniosło 81,5%. Osiągnięty poziom miernika dotyczy roku 2017, ze względu na fakt, że GUS podaje dane z rocznym opóźnieniem. W ramach podzadania realizowane były działania:

- zakup lub wytwarzanie aparatury naukowo-badawczej oraz inwestycje budowlane (177 505,2 tys. zł),
- tworzenie, utrzymywanie i rozwój infrastruktury informacyjnej i informatycznej nauki (342 709,6 tys. zł).

W ramach podzadania dofinansowano 126 zadań inwestycyjnych, a z infrastruktury informacyjnej i informatycznej nauki skorzystała 642 jednostki naukowe.

Na wspieranie badań stosowanych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R (podzadanie 10.2.1) wydatkowano 2 506 909,9 tys. zł (96,4% planu po zmianach). Kwota ta była wyższa o 187 814,7 tys. zł niż w 2017 r., tj. o 8,1%. Źródłem finansowania był budżet środków europejskich (1 559 020,5 tys. zł) oraz budżet państwa. Celem podzadania było zwiększenie intensywności badań naukowych na potrzeby sektora gospodarczego. Wskaźnikiem stopnia realizacji podzadania był procentowy udział projektów realizowanych we współpracy z przedsiębiorstwami w ogólnej liczbie realizowanych projektów. Osiągnięta wartość miernika (79%) była większa od planowanej (78%). W ramach podzadania realizowane były działania:

- wspieranie systemu zarządzania badaniami naukowymi oraz ich wynikami (12 835 tys. zł),
- finansowanie badań stosowanych (508 127,7 tys. zł),
- finansowanie prac B+R oraz komercjalizacji ich wyników w podmiotach mających zdolność zastosowania ich wyników w praktyce (1 751 033,4 tys. zł),
- rozwój kompetencji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym (157,9 tys. zł),
- wsparcie B+R w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa (234 755,9 tys. zł).

W ramach podzadania m.in.: zrealizowano 635 projektów w zakresie badań stosowanych we współpracy z jednostkami naukowymi, 1597 przedsiębiorstw realizowało projekty dotyczące prac B+R oraz komercjalizacji ich wyników.

Wydatki poniesione na rozbudowę infrastruktury służącej praktycznym zastosowaniom (podzadanie 10.2.2) wyniosły 257 577,5 tys. zł (54,8% planu po zmianach). Kwota ta była wyższa o 242 785,8 tys. zł niż w 2017 r., tj. o 1641,4%. Źródłem finansowania był budżet środków europejskich (253 451,3 tys. zł) oraz budżet państwa. Celem podzadania była poprawa stanu infrastruktury badawczej. Wartość miernika liczona jest narastająco w ramach bieżącej perspektywy finansowej. Wskaźnikiem stopnia realizacji podzadania była liczba laboratoriów badawczych objętych wsparciem. Zaplanowana wartość miernika (40) była większa od osiągniętej (37). Mniejsze od planowanego wykonanie miernika spowodowane było przesunięciem III konkursu w ramach działania 4.2 POIR (z uwagi na zmianę daty aktualizacji Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej). W ramach podzadania realizowane były działania: rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki (255 573,9 tys. zł) oraz finansowanie inwestycji podejmowanych na podstawie umów międzynarodowych (FAIR – 2003,6 tys. zł). W ramach podzadania objęto wsparciem 37 laboratoriów badawczych oraz podjęto dwie międzynarodowe inicjatywy, które strona polska współfinansowała.

2. Część 38 – Szkolnictwo wyższe

2.1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r., kontrola dochodów budżetowych w części 38 – Szkolnictwo wyższe została ograniczona do przeprowadzenia analizy

porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na 2018 r. zaplanowano dochody w części 38 w kwocie 5000 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 4647,1 tys. zł (tj. 92,9% planu po zmianach), z tego w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 4635,8 tys. zł oraz w dziale 750 – Administracja publiczna 11,3 tys. zł. Zrealizowane w 2018 r. dochody były niższe niż w 2017 r. o 1272,6 tys. zł, tj. o 21,5%.

Głównymi źródłami dochodów (3 693,3 tys. zł, tj. 79,5% ogółu dochodów) były m.in. wpływy ze zwrotów dotacji a także wpływy uzyskane przez NAWA z tytułu opłat za egzaminy, certyfikaty i uwierzytelnianie dyplomów.

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2018 r. wyniosły 9792 tys. zł i były wyższe o 397,8 tys. zł, tj. o 4,2% w porównaniu do 2017 r. Zaległości wyniosły 8833,7 tys. zł i były wyższe o 601,3 tys. zł, tj. o 7,3% od zaległości na koniec 2017 r. Największe zaległości w łącznej kwocie 6436,2 tys. zł (72,8% zaległości ogółem) wynikały z decyzji Ministra określających podlegające zwrotowi kwoty dotacji udzielonych 18 uczelniom niepublicznym na zadania związane z bezwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 38 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 3b do niniejszej Informacji.

2.2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.2.1. Wydatki budżetu państwa

Wydatki w części 38 zaplanowano w ustawie budżetowej w wysokości 12 923 302 tys. zł, z tego:

- w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 12 893 143 tys. zł,
- w dziale 851 – Ochrona zdrowia 17 850 tys. zł,
- w dziale 750 – Administracja publiczna 12 284 tys. zł,
- w dziale 752 – Obrona narodowa 25 tys. zł.

W wyniku dokonanych zmian plan wydatków został zwiększony do wysokości 12 967 932 tys. zł. Wydatki w części 38 wyniosły 12 915 806,6 tys. zł (99,6% planu po zmianach), z tego:

- w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 12 888 765,2 tys. zł (łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2018 w kwocie 3000 tys. zł), tj. 99,6% planu po zmianach;
- w dziale 851 – Ochrona zdrowia 15 765,7 tys. zł, tj. 88,3% planu po zmianach;
- w dziale 750 – Administracja publiczna 11 255,9 tys. zł, tj. 90,2% planu po zmianach;
- w dziale 752 – Obrona narodowa 19,8 tys. zł, tj. 79,2% planu po zmianach.

Największą grupę zrealizowanych wydatków w części 38 stanowiły dotacje podmiotowe i celowe, na które wydatkowano kwotę 12 612 765,8 tys. zł (z tego budżet państwa – 12 552 422,9 tys. zł i 60 342,9 tys. zł – współfinansowanie projektów z udziałem środków UE), tj. 99,99% planu po zmianach. Wydatki powyższe stanowiły 97,7% ogółu wydatków budżetu państwa w części 38, i w porównaniu do 2017 r. były wyższe o 260 294 tys. zł, tj. o 2,81%.

Dotację podmiotową na działalność dydaktyczną (rozdział 80306) wykorzystano w kwocie 10 504 911,9 tys. zł. Środki te przekazano łącznie 287 uczelniom publicznym i niepublicznym. Spośród uczelni publicznych największe środki otrzymały: Uniwersytet Warszawski (642 414,2 tys. zł) i Uniwersytet Jagielloński (509 871,9 tys. zł).

Dotację podmiotową na pomoc materialną dla studentów i doktorantów (rozdział 80309) wykorzystano łącznie 387 podmiotów w kwocie 1 694 198,8 tys. zł (w tym m.in. Akademia Górniczo-Hutnicza – 55 198,3 tys. zł, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej – 49 088,8 tys. zł).

Dotację podmiotową w rozdziale 80311 (tzw. projakościową), wykorzystali 124 podmioty na kwotę 240 586,3 tys. zł (w tym m.in. Uniwersytet Jagielloński – 23 803,8 tys. zł, Uniwersytet Warszawski – 22 608,1 tys. zł).

Dotację podmiotową w rozdziale 80395 – Pozostała działalność otrzymały: Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej (727 tys. zł) i Krajowa Reprezentacja Doktorantów (420 tys. zł), a w rozdziale 80312 – Działalność w zakresie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego – NAWA (14 526 tys. zł). Dotacja z budżetu na zasilenie Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich wykorzystana została w kwocie 18 225,6 tys. zł.

Na dotacje celowe z przeznaczeniem na wydatki bieżące w rozdziale 80306 – Działalność dydaktyczna wydatkowano 10 482,6 tys. zł. Kwota ta została wykorzystana przez 14 PWSZ. Dotację celową w rozdziale 80395 – Pozostała działalność w łącznej kwocie 20 584,4 tys. zł wykorzystali 60 uczelni, 14 fundacji, 10 stowarzyszeń oraz Krajowa Reprezentacja Doktorantów (dalej: KRK). Środki te przeznaczono m.in. na realizację zleconych zadań publicznych, a także na finansowanie KRK. Ponadto dotacje celowe (finansowanie z funduszy strukturalnych i współfinansowanie krajowe) wykorzystał NCBiR w kwocie 60 342,9 tys. zł. Dotację celową w rozdziale 80379 – Pomoc zagraniczna w kwocie 7781,3 tys. zł oraz w rozdziale 80312 – Działalność w zakresie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego w kwocie 39 979 tys. zł wydatkowała NAWA.

Wydatki majątkowe w części 38 zrealizowano wyłącznie w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe. Wyniosły one 223 866,9 tys. zł (z tego budżet państwa – 222 125,4 tys. zł wraz z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2018), tj. 88,2% planu po zmianach i w porównaniu do 2017 r. były wyższe o 6,1%. Środki z budżetu państwa wydatkowano na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji (dotacje celowe dla 46 uczelni) oraz na zakupy inwestycyjne na potrzeby NAWA, BCKST oraz BPKA.

W części 38 kontrolą objęto 16,6% zrealizowanych wydatków na dotacje. Badaniem objęto dobrane w sposób celowy dotacje podmiotowe w kwocie 1 967 240,4 tys. zł (na pomoc materialną dla studentów i doktorantów w łącznej kwocie 69 499,6 tys. zł, na zadania projakościowe – 4667,2 tys. zł i na działalność dydaktyczną – 1 893 073,6 tys. zł) oraz dotacje celowe na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji w kwocie 111 693,5 tys. zł. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniu dysponenta głównego w zakresie wysokości i terminowości przekazywania środków.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych zrealizowano w kwocie 61 646,6 tys. zł, tj. 75,1% planu po zmianach. W porównaniu do 2017 r. były one niższe o 3388,5 tys. zł, tj. o 5,2%. W dziale 803 – Szkolnictwo wyższe wyniosły one 34 619,4 tys. zł (66,8% planu po zmianach), w dziale 750 – Administracja publiczna 11 241,7 tys. zł (90,6% planu po zmianach), w dziale 851 – Ochrona zdrowia – 15 765,7 tys. zł (88,3% planu po zmianach), a w dziale 752 – Obrona narodowa – 19,8 tys. zł (79,1% planu po zmianach).

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych w części 38 wydatkowano kwotę 16 527,3 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach. W porównaniu do 2017 r. były one niższe o 21 054,8 tys. zł, tj. o 56%. Kontrolą objęto wydatki na nagrody dla: nauczycieli akademickich; rektorów za osiągnięcia organizacyjne uzyskane w poprzednim roku akademickim a także nagrody ministra za wybitne osiągnięcia naukowe oraz za osiągnięcia w opiece naukowej i dydaktycznej w kwocie 3616,8 tys. zł (21,9% ogółu świadczeń na rzecz osób fizycznych). Nagrody przyznano w terminach i wysokościach określonych w przepisach.

Na wynagrodzenia bezosobowe w części 38 wydatkowano 11 421,8 tys. zł, co stanowiło 92,6% planu po zmianach (12 340,3 tys. zł). W porównaniu do 2017 r. były one niższe o 1829,8 tys. zł, tj. o 13,8%.

Zobowiązania na koniec 2018 r. wyniosły 892,6 tys. zł (z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi oraz wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) i były wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2017 r. o 56,4 tys. zł, tj. o 6,7%. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

W 2018 r. Minister podjął trzy decyzje w sprawie blokady środków finansowych w części 38 na łączną kwotę 22 302,7 tys. zł. Dwoma decyzjami z dnia 27 września 2018 r. zablokowane zostały środki na realizację programów wieloletnich: „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (dalej: UAM) 2004–2019” w wysokości 5649 tys. zł oraz „Uniwersytet Warszawski 2016–2025” w wysokości 10 398,6 tys. zł. Przyczynami niewykorzystania środków przez UAM były: przedłużające się postępowania wywłaszczeniowe dotyczące działek przewidzianych do zakupu, opóźnienia w uzyskaniu decyzji urzędowych dotyczących obiektów sportowych oraz w przygotowaniu przez pracownię architektoniczną projektu wykonawczego, a także zmiany zakresu rzeczowego zadania. W związku z koniecznością zmiany harmonogramu realizacji inwestycji, na podstawie podjętej w lipcu 2018 r. przez Radę Ministrów uchwały nr 101 zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Uniwersytet Warszawski 2016–2025”, zmniejszone zostały nakłady z budżetu państwa na realizację programu w 2018 r. z 26 563 tys. zł do 16 164,4 tys. zł.

Podjęta w dniu 19 grudnia 2018 r. decyzja o blokadzie środków w części 38 dotyczyła budżetu środków krajowych (6255 tys. zł) oraz budżetu środków europejskich (182,8 tys. zł). W odniesieniu do budżetu środków krajowych zablokowane zostały kwoty: 165 tys. zł na szkolenia; 33,2 tys. zł na sfinansowanie wynagrodzeń osób zaangażowanych w realizację projektu „Zintegrowany system usług dla nauki – etap II”; 4056,8 tys. zł na realizację inwestycji w ramach programu wieloletniego „Uniwersytet Warszawski 2016–2025”; 2000 tys. zł na składki na ubezpieczenia zdrowotne. Niewykorzystanie otrzymanych środków spowodowane było: przedłużającymi się procedurami wyboru wykonawców szkoleń, opóźnieniem w uruchomieniu rezerwy i zatrudnieniu pracowników do obsługi projektu, niepełną realizacją zadań w ramach pięciu inwestycji (m.in. późniejszymi rozstrzygnięciami postępowań o udzielenie zamówień publicznych, koniecznością wykonania dodatkowych prac i uzyskania pozwoleń), zmniejszającą się liczbą ubezpieczonych studentów i doktorantów nieposiadających zatrudnienia oraz korektą składek zdrowotnych dokonanych przez uczelnie w wyniku kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Środki z rezerw celowych i ogólnej zwiększyły wydatki budżetowe części 38 łącznie o kwotę 48 653,7 tys. zł, z tego w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe o kwotę 48 455 tys. zł (z rezerw celowych – o 42 005 tys. zł, a z rezerwy ogólnej o 6450 tys. zł) i w dziale 750 – Administracja publiczna o kwotę 198,7 tys. zł (z rezerw celowych).

Szczegółowym badaniem objęto 100% środków z rezerw ogólnych (6450 tys. zł) oraz 18,9% środków pochodzących z rezerw celowych (7980 tys. zł). Środki z rezerw ogólnych zostały przeznaczone na dofinansowanie realizacji dwóch inwestycji realizowanych przez Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe (dalej: PWSZ) w Oświęcimiu i Ciechanowie, a także na sfinansowanie kosztów, realizowanej przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego (dalej: UKSW), inicjatywy dotyczącej organizacji studiów anglojęzycznych dla studentów mniejszości religijnych i etnicznych, pochodzących z terenów objętych dyskryminacją oraz przemocą. Środki z rezerw celowych przeznaczone były na realizację projektów pomocy rozwojowej – Programu stypendialnego im. Ignacego Łukasiewicza i Programu stypendialnego im. Stefana Banacha oraz na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla nowo mianowanych urzędników służby cywilnej i pracowników MNiSW zaangażowanych we wdrażanie reformy nauki i szkolnictwa wyższego oraz realizację projektów.

Przyznane z ogólnej rezerwy budżetowej środki dla PWSZ w Oświęcimiu w wysokości 3000 tys. zł, zgodnie z wnioskiem Ministra NiSW z dnia 7 grudnia 2018 r., zostały umieszczone w wykazie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2018. Niewykorzystanie tych środków związane było z przedłużającymi się procedurami przetargowymi i zmniejszonym, możliwym do realizacji w 2018 r., zakresem rzeczowym. PWSZ w Oświęcimiu wydatkowała środki terminowo (przed upływem wskazanego terminu 31 marca 2019 r.). PWSZ w Ciechanowie (40,1 tys. zł) oraz UKSW (262,9 tys. zł) terminowo zwróciły do MNiSW niewykorzystane środki.

W wyniku badania stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zatwierdzeniu przez Ministra przedłożonego przez UKSW sprawozdania z realizacji zadania polegającego na organizacji studiów anglojęzycznych dla studentów mniejszości religijnych i etnicznych, pochodzących z terenów objętych dyskryminacją oraz przemocą, a w szczególności z Afryki i uznaniu umowy za należycie wykonaną, pomimo że wartość wydatkowanych przez UKSW środków na realizację dwóch zadań nie odpowiadała wysokości środków przewidzianych na ich realizację wskazanych w załączniku nr 2 stanowiącym integralną część umowy.

W zawartej pomiędzy MNiSW a UKSW w dniu 25 kwietnia 2018 r. umowie nr 154/DWM/2018 dotyczącej organizacji studiów anglojęzycznych dla studentów mniejszości religijnych i etnicznych, pochodzących z terenów objętych dyskryminacją oraz przemocą zapisano m.in., że: integralną część umowy stanowią: załącznik nr 1 – Opis zadania, załącznik nr 2 – Kosztorys zadania, załącznik nr 3 – Wzór sprawozdania (§ 9 ust. 1), a także, że sprawozdanie końcowe podlega ocenie pod względem prawidłowości wykorzystania przyznanych środków finansowych, w tym zgodności wykonanych prac z opisem zawartym w załącznikach nr 1 i 2 (§ 4 ust. 2). W umowie wskazano także, że zmiany i uzupełnienia umowy (za wyjątkiem danych osób wskazanych do podejmowania bieżących uzgodnień i numeru rachunku bankowego) wymagają formy pisemnej w postaci aneksu pod rygorem nieważności.

Zgodnie z kosztorysem (załącznik nr 2) na realizację poniższych zadań przewidziano koszty w wysokości:

- zadanie nr 1 – prowadzenie wykładów w ramach odpowiedniego cyklu studiów w tym nauka języka polskiego) – 682 tys. zł;
- zadanie nr 2 – prowadzenie działalności mającej na celu opiekę pedagogiczno-psychologiczną, kulturalną oraz duszpasterską – 165 tys. zł;
- zadanie nr 3 – koordynację i prowadzenie projektu oraz promocję w kraju i zagranicą – 188 tys. zł;
- zadanie nr 4 – przygotowanie i utrzymanie zaplecza bibliotecznego i technicznego – 125 tys. zł;
- zadanie nr 5 – finansowanie pobytu w Polsce i opłaty za studia dla studentów objętych projektem – 290 tys. zł.

W przedłożonym przez UKSW w lutym 2019 r. skorygowanym sprawozdaniu z realizacji umowy w części dotyczącej wykonania wydatków Uniwersytet poinformował, że dokonał przesunięć środków z zadania nr 1 do zadania nr 3 z powodu niedoszacowania kosztów i wskazał, że wartość otrzymanych środków na zadanie nr 1 wyniosła 668 705,22 zł, a na zadanie nr 3 – 201 294,78 zł. Jednocześnie zwrócił się – na etapie sprawozdawania do MNiSW – o zaakceptowanie zmian w przeznaczeniu środków na poszczególne zadania. W dniu 19 marca 2019 r. MNiSW poinformowało UKSW o uznaniu zadania za wykonane.

W ocenie NIK, zapisy umowy zostały sformułowane w jednoznaczny sposób i wyraźnie wskazują, że zmiany winny być dokonane w formie pisemnej pod rygorem nieważności. UKSW w trakcie realizacji umowy mogło zwrócić się do MNiSW o dokonanie stosownych zmian w umowie, zwłaszcza, że byli zobowiązani do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków finansowych umożliwiających pełną identyfikację otrzymanych środków i wydatkowanych na realizację zadania.

W części 38 badaniem objęto cztery postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Dwa postępowania, tj. Ogólnopolska kampania prasowa i internetowa programów oraz projektów MNiSW oraz Kompleksowe świadczenie usług cateringowych na potrzeby spotkań organizowanych przez MNiSW na terenie urzędu oraz w innych miejscach na terenie Warszawy finansowane były środkami pochodzącymi z części 38 i 28. Wyłącznie z części 38 finansowane były postępowania: Organizacja w wybranych miastach w Polsce szkoleń w 2018 r. dla końcowych użytkowników rezultatów projektu „ZSUN – etap I” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2026 oraz Organizacja spotkań w ramach projektów POWER. Dodatkowo kontroli poddano jedno postępowanie wyłączone spod stosowania Pzp na świadczenie pomocy prawnej (KIER.312.1.2018).

Łączna wartość zaciągniętych zobowiązań na podstawie skontrolowanych zamówień wyniosła 2659,0 tys. zł, z czego w 2018 r. z części 38 wydatkowano kwotę 732,3 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto 166 zapisów księgowych na łączną kwotę 431,8 tys. zł, tj. 4% wydatków dysponenta III stopnia. Wszystkie poddane kontroli wydatki należały do kategorii wydatków bieżących. W grupie zbadanych dowodów na kwotę 426,7 tys. zł (98,8% zbadanych wydatków) nie wystąpiły nieprawidłowości. Zostały one poniesione zgodnie z obowiązującymi przepisami, celowo i gospodarnie, a ponadto prawidłowo udokumentowane i poddane przyjętym w jednostce procedurom kontroli wewnętrznej dowodów księgowych.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezgodnego z § 5 ust. 6 i § 6 ust. 1 zarządzenia nr 33/2010 Dyrektora Generalnego MNiSW z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie określenia zasad podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników MNiSW (dalej: zarządzenie), odstąpienia od podpisania z pracownikiem, któremu dofinansowano studia podyplomowe, umowy zobowiązującej go do przepracowania w Ministerstwie okresu trzech lat od zakończenia kształcenia.

Na 16 pracowników MNiSW korzystających z dofinansowania kosztów kształcenia był to jedyny przypadek odstąpienia od zawarcia umowy zobowiązującej pracownika do przepracowania w Ministerstwie ustalonego okresu nie dłuższego niż trzy lata. Uzasadnieniem tego stanu było zatrudnienie pracownika na podstawie powołania. Zarządzenie to jednak nie przewidywało różnic w traktowaniu pracowników ze względu na podstawę nawiązania stosunku pracy.

W ocenie NIK zwolnienie pracownika MNiSW z obowiązujących w jednostce zasad dofinansowywania przez pracodawcę podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników, było niezgodne z przepisami wewnętrznymi MNiSW i zasadą gospodarności, zwłaszcza ze względu na ewentualność ustania jego zatrudnienia w MNiSW przed upływem okresu trzech lat od zakończenia studiów.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetowych w części 38 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 4b do niniejszej Informacji.

Przeciętne zatrudnienie w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra wyniosło 115 979 osób pełnozatrudnionych i było o niższe o 1252 osoby pełnozatrudnione niż w 2016 r. Przeciętne wynagrodzenie wyniosło 6065,30 zł i było wyższe niż w 2016 r. tj. o 2,5%.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w części 38 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 5b do niniejszej Informacji.

2.2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

W części 38 – Szkolnictwo wyższe w budżecie środków europejskich zaplanowano wydatki w wysokości 404 341 tys. zł, z tego w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe 402 916 tys. zł i w dziale 750 – Administracja publiczna 1425 tys. zł, w tym wydatki majątkowe w wysokości 16 tys. zł. W wyniku wprowadzonych zmian, wydatki zwiększono do kwoty łącznie 449 146,8 tys. zł, z tego 447 367 tys. zł w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe i 1779,8 tys. zł w dziale 750 – Administracja publiczna. Wydatki majątkowe według planu po zmianach wyniosły, odpowiednio w tych działach: 8400 tys. i 16 tys. zł.

Zwiększenia planowanych wydatków pochodziły z poz. 98 i 99 rezerwy celowej budżetu środków europejskich przeznaczonych na finansowanie programów – 53 500 tys. zł oraz wynagrodzenia – 354,8 tys. zł i zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, na poziomie, odpowiednio: 99,4% (53 189,5 tys. zł) i 34% (120,7 tys. zł). Niskie wykorzystanie środków z rezerwy na wynagrodzenia było spowodowane późniejszym niż przewidywano terminem uruchomienia rezerwy celowej (czerwiec 2018 r.) i koniecznością ponawiania, z uwagi na brak ofert, naborów pracowników do obsługi projektów „Mistrzowie dydaktyki” – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (dalej: POWER) i „ZSUN etap II” – POPC. Ujęcie wydatków pokrytych z rezerwy celowej budżetu środków europejskich w planie nie było możliwe z uwagi na późny (2 listopada 2017 r.) w stosunku do procesu planowania budżetowego, termin zawarcia porozumienia nr POPC.03.02.01-00-0003/17-00 o dofinansowanie projektu konkursowego ZSUN II oraz limity ustanowione w toku prac nad projektem budżetu na 2018 r.

MNiSW na pierwszym etapie planowania budżetu roku 2018 nie planowało środków w rezerwie celowej. Planowanie budżetu w drugim etapie zostało dokonane zgodnie z limitami przesłanymi przez MliR.

W związku z niskim wykorzystaniem środków z rezerwy na wynagrodzenia w ramach POPC, MNiSW wystąpiło za pośrednictwem Ministra Inwestycji i Rozwoju z wnioskiem o korektę decyzji nr IP6.972.166.2018.18BE-74.DKO, a następnie – zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów¹⁷ – dokonało blokady niewykorzystanych środków w kwocie 182,8 tys. zł. Niewykorzystana w ramach programu POWER kwota 46,7 tys. zł nie była objęta korektą ani blokadą, gdyż jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju, niewykorzystane środki z rezerwy płacowej zabezpieczały ewentualne wydatki z tytułu nagród lub zmiany wynikające z korekty źródeł finansowania.

Wydatki budżetu środków europejskich zostały zrealizowane w łącznej kwocie 368 394,4 tys. zł, co stanowiło 82% wydatków planowanych i oznaczało dwukrotny (200%) wzrost wydatków w porównaniu do 2017 r., spowodowany postępowaniem wdrażania POWER, wyższym poziomem kontraktacji i wzrostem liczby czynnych umów (na koniec 2017 r. – 620, a na koniec 2018 r. – 1158). Wydatki w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe wyniosły 367 403,1 tys. zł, tj. 82,1% wydatków planowanych, zaś w dziale 750 – Administracja publiczna – 991,3 tys. zł, tj. 55,7% wydatków planowanych. Niższe od planowanego wykonanie wydatków było spowodowane przedłużeniem terminu realizacji projektu pn. „Liderzy w zarządzaniu uczelnią” w związku ze zmianą przepisów o nauce i szkolnictwie wyższym oraz niezrealizowaniem planowanych w ramach projektu pn. „Mistrzowie dydaktyki” wizyt studyjnych w szkoleniach organizowanych przez partnerów ponadnarodowych. Na niepełne wykorzystanie środków wpłynęły również aktualizacje harmonogramów płatności w projektach III osi priorytetowej POWER jak również późniejsze zatrudnienie pracowników do obsługi projektów w MNiSW, co obniżyło koszty pracownicze.

W ramach projektów POWER i POPC MNiSW wydatkowało w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe, odpowiednio 359 032,5 tys. zł (81,8% wydatków planowanych) i 8370,6 tys. zł (99,6% planowanych wydatków). Natomiast 85% (306 249,0 tys. zł) kosztów realizacji projektów POWER stanowiły dotacje celowe przekazane beneficjentom 994 umów zawartych przez NCBiR, jako Instytucję Pośredniczącą w ramach III osi priorytetowej POWER i zgodnie z udzielonym przez Ministra NiSW upoważnieniem do wydawania zgody na dokonywanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego płatności środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach programów operacyjnych finansowanych z budżetu środków europejskich POWER i POPC, MNiSW realizowało 11 projektów¹⁸ na które w 2018 r. wydatkowało z budżetu środków europejskich łącznie 54 194,6 tys. zł.

W objętej szczegółowym badaniem grupie wydatków dysponenta III stopnia o łącznej wartości 130,6 tys. zł (13% ogółu wydatków) nie stwierdzono nieprawidłowości. Poddane kontroli wydatki zostały poniesione w okresie kwalifikowalności, były zgodne z przeznaczeniem określonym w zawartych porozumieniach i prawidłowo udokumentowane oraz ujęte we wnioskach o płatność. Brak realizacji wydatków majątkowych na zakup sprzętu komputerowego (16 tys. zł) nie oznaczał rezygnacji z zaplanowanych zadań, lecz ich zakwalifikowanie do grupy wydatków bieżących, stosownie do zmian przepisów dotyczących określenia wartości środka trwałego.

MNiSW zrealizowało wskaźniki produktu i rezultatu przyjęte dla zakończonego projektu pn. „Opracowanie modelowych programów kształcenia nauczycieli”¹⁹ na poziomie 100% (produkty)

¹⁷ Pismo znak: IP6.972.166.2018.18BE-74aP.DKO z dnia 27 listopada 2018 r.

¹⁸ POWR.03.04.00-00-P007/16-00, Liderzy w zarządzaniu uczelnią; POWR.03.03.00-00-P009/16-01, Najlepsi z najlepszych! 2.0; POWR.03.03.00-00-P011/18-00, Najlepsi z najlepszych!3.0; POWR.03.03.00-00-P004/16-01, Akredytacje zagraniczne; POWR.03.04.00-00-P005/17-00, Wspieranie procesów konsolidacji uczelni; POWR.03.06.00-00-P010/18-00, Wspieranie procesów restrukturyzacji zatrudnienia w ramach konsolidacji uczelni; POWR.03.01.00-00-P008/16-03, Opracowanie modelowych programów kształcenia nauczycieli; POWR.03.01.00-00-P002/15-01, Program praktyk zawodowych w PWSZ; POWR.03.01.00-00-P015/18-00, Szkoła Orłów; POWR.04.03.00-00-0074/17-00, Mistrzowie dydaktyki; POPC.02.03.01-00-003/17-01, Zintegrowany system usług dla nauki – etap II (ZSUN II).

¹⁹ Porozumienie nr POWR.03.01.00-00-P008/16-03 z dnia 10 marca 2017 r.

i 150% (rezultaty). W wyniku realizacji projektu zostały opracowane trzy modele programów kształcenia nauczycieli, które zostały udostępnione interesariuszom poprzez stronę internetową MNiSW a także przesłane do NCBiR i urzędów marszałkowskich. Ponadto w oparciu o wypracowane w wyniku projektu modele, powołany przez Ministra NiSW w dniu 29 listopada 2018 r. zespół powołany do opracowania opracowuje propozycje reguł i wymagań w zakresie kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela oraz zapewnia wsparcie prac nad określeniem standardu kształcenia nauczycieli.

Z wniosków o płatność przedłożonych w projekcie pt. „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych”²⁰ wynika, że wskaźnik produktu – „Liczba studentów, którzy uczestniczyli w stażach wspieranych z EFS” został w 2018 r. zrealizowany na poziomie 23%, zaś wskaźnik rezultatu – „Liczba osób, które podniosły kompetencje w ramach działań uczelni wspartych z EFS” na poziomie 1,43%. W ocenie MNiSW niski poziom realizacji wskaźników projektu wykazany we wnioskach o płatność wynika z problemów technicznych, a zwłaszcza długiego procesu weryfikacji danych uczestników w systemie SL2014. Liczba uczestników wykazanych w umowach pomiędzy MNiSW a uczelniami w ocenie DIR wskazuje, że planowana liczba 7 tys. uczestników zostanie osiągnięta zgodnie z zawartym porozumieniem.

W wyniku badania ww. projektu stwierdzono dwie nieprawidłowości.

1. Niezgodnie z pkt 8 „Wytycznych do przeprowadzenia oceny ofert przedłożonych w V i VI naborze w ramach projektu pozakonkursowego o charakterze koncepcyjnym pn. Program praktyk zawodowych w PWSZ” („Wytyczne”) nie wezwano czterech spośród 17 uczelni składających oferty w V naborze i trzech spośród pięciu uczelni ocenionych w VI naborze uczelni do przedstawienia dodatkowych wyjaśnień, pomimo otrzymania dodatkowych opinii/rekomendacji od ekspertów dokonujących oceny merytorycznej ofert w V i VI naborze.

Eksperti w ramach oceny merytorycznej sformułowali w odniesieniu do ofert tych uczelni dodatkowe opinie/rekomendacje dotyczące w szczególności: proponowanych narzędzi pomiaru skuteczności praktyk (w tym propozycje rejestrowania kompetencji wyjściowych studentów), niewystarczającej liczby opiekunów praktyk ze strony pracodawców, zapewnienia realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn, opisanie zasad naboru pracodawców organizujących praktyki, kompetencji opiekunów praktyk, innowacyjności praktyk oraz zasad rekrutacji studentów. Skutkiem zaniechania wzywania uczelni do złożenia wyjaśnień dotyczących opinii/rekomendacji ekspertów merytorycznych, był brak wyjaśnienia wątpliwości wyrażonych przez ekspertów i ewentualnej korekty ofert, a w konsekwencji prawdopodobny niższy poziom realizacji programu praktyk.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli opinie/rekomendacje ekspertów dotyczyły istotnych elementów realizacji projektów i ich pomijanie mogło negatywnie wpłynąć na jakość przeprowadzonych praktyk.

2. Nierzetelnie zweryfikowano pod względem formalnym ofertę nr 2 złożoną w naborze V do „Programu praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych”. Okres realizacji praktyk podany w ofercie nr 2 (9 lipca 2018 r.–30 września 2019 r.), przekraczał termin 31 sierpnia 2019 r. określony w Zaproszeniu Ministra NiSW do przeprowadzenia V naboru i będący terminem kwalifikowalności wydatków.

W ocenie NIK analiza formalna oferty realizowana przez pracowników MNiSW powinna wykazać sprzeczności dotyczące terminu realizacji zadania, a w konsekwencji okresu kwalifikowalności kosztów.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatkowania środków europejskich w części 38 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 6b do niniejszej Informacji.

²⁰ Porozumienie nr POWR.03.01.00-00-P002/15-01.

2.2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Na zarządzanie systemem szkolnictwa wyższego (podzadanie 3.2.1.) zaplanowano w 2018 r. kwotę 201 141,3 tys. zł, a wydatki zrealizowano w wysokości 107 291,9 tys. zł. Celem tego podzadania było zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego. Miernikiem wykorzystanym do oceny realizacji niniejszego podzadania była liczba dokonanych ocen jakości kształcenia (ocen programowych) przez Polską Komisję Akredytacyjną. Wykonana wartość miernika wyniosła 362 oceny i była wyższa od zaplanowanej o 32 oceny.

Na kształcenie w szkolnictwie wyższym (podzadanie 3.2.2.) zaplanowano w 2018 r. kwotę 11 151 814,3 tys. zł, a wydatki zrealizowano w wysokości 11 143 928,8 tys. zł (99,9% planu po zmianach). Celem tego podzadania było zwiększenie efektywności dostępności kształcenia. Miernikiem wykorzystanym do oceny realizacji niniejszego podzadania był udział osób z wyższym wykształceniem w liczbie osób w społeczeństwie polskim w grupie wiekowej 30–34 lata (w %). Planowana wartość miernika wynosiła 46%, zaś wykonanie wyniosło 45,7%.

Na wsparcie procesu studiowania (podzadanie 3.2.3.) zaplanowano środki w wysokości 1 785 416,6 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 1 783 994,6 tys. zł (99,9% planu po zmianach). Celem podzadania było zwiększenie dostępności wykształcenia wyższego. Wskaźnikiem wykorzystanym do oceny stopnia zrealizowania był odsetek studentów i doktorantów otrzymujących pomoc materialną z funduszu pomocy materialnej w szkołach wyższych i jednostkach naukowych, finansowanego z dotacji MNiSW, który wyniósł 20,3% (wobec planowanego 21,2%).

Na rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego (podzadanie 3.2.4.) zaplanowano środki w wysokości 248 740,8 tys. zł, a zrealizowano w kwocie 219 145,9 tys. zł (88,1% planu po zmianach). Celem podzadania była rozbudowa bazy dydaktycznej i socjalnej dla studentów, a miernikiem służącym do oceny realizacji podzadania była liczba zadań inwestycyjnych realizowanych w danym roku. W efekcie wydatkowanych w 2018 r. środków realizowano 85 zadań inwestycyjnych związanych z utrzymaniem i rozbudową infrastruktury w szkolnictwie, tj. o 10 więcej niż zaplanowano (zakładana wartość miernika – 75). Objęcie finansowaniem większej ilości zadań związane było m.in. z niewykorzystaniem przez niektóre uczelnie przyznanych środków i ich rozdysponowaniem dla innych uczelni, uruchomieniem środków z rezerwy budżetowej na nowe zadania.

3. Część 67 – Polska Akademia Nauk

3.1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r., kontrola dochodów budżetowych w części 67 – Polska Akademia Nauk została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2018 nie zaplanowano dochodów budżetowych dla części 67 – Polska Akademia Nauk. Zrealizowane dochody wyniosły 25,3 tys. zł i w porównaniu do 2017 r. były niższe o 82%. Największy udział w dochodach (99,6%) stanowiły wpływy ze zwrotu niewykorzystanych dotacji oraz płatności w wysokości 25,2 tys. zł. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 67 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 3c do niniejszej Informacji.

3.2. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej na 2018 r. wydatki w części 67 zaplanowano w wysokości 82 353 tys. zł. Wydatki ujęto w trzech rozdziałach: 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk (dalej: PAN), 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek

organizacyjnych PAN, 73095 – Pozostała działalność. W trakcie roku budżetowego Minister podjął, na wniosek Prezesa PAN, dwie decyzje o przesunięciu środków w obrębie działu 730 – Nauka. Zmniejszeniu uległy środki w rozdziale 73010, a zwiększeniu w rozdziałach 73011 i 73095. Zrealizowane wydatki wyniosły 81 924,7 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach. W porównaniu do 2017 r. były one wyższe o 1,5%.

Na dotację podmiotową zaplanowano po zmianach kwotę 78 003 tys. zł. Zrealizowane wydatki wyniosły 77 764,6 tys. zł, tj. 99,7% planu i były wyższe od wykonanych w 2017 r. o 489,7 tys. zł. Środki te przeznaczone zostały na:

- finansowanie: wynagrodzeń kierownictwa PAN, uposażeń członków PAN i innych świadczeń na ich rzecz, organizacji Zgromadzeń Ogólnych PAN i posiedzeń Prezydium, działalności Prezesa PAN, Wiceprezesów PAN, Kanclerza PAN i zespołów doradczych, działalności pięciu wydziałów PAN, komitetów, ośmiu oddziałów PAN, działalności Komisji do Spraw Etyki w Nauce i Komisji Rewizyjnej oraz działalności Akademii Młodych Uczonych (rozdział 73010) – 16 552,2 tys. zł, tj. na poziomie niższym od wykonania w 2017 r. o 449,3 tys. zł;
- finansowanie działalności 19²¹ jednostek organizacyjnych Akademii, tj. 13 pomocniczych jednostek naukowych działających na podstawie art. 68 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk²² (m.in. Biblioteka Gdańska, Biblioteka Kórnicka, Muzeum Ziemi, siedmiu zagranicznych stacji naukowych), dwóch placówek naukowych nieposiadających osobowości prawnej, posiadających status pomocniczych jednostek naukowych (Ogród Botaniczny Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie, Zakład Ichtiologii i Gospodarki Rybackiej w Gołyszcu) oraz czterech innych jednostek organizacyjnych, działających na podstawie art. 70 ustawy o PAN (Dom Seniora w Konstancinie, Dom Zjazdów i Konferencji w Jabłonie, Zakład Działalności Pomocniczej w Warszawie, Zakład Doświadczalny w Kórniku), rozdział 73011 – 35 315,3 tys. zł, tj. na poziomie wyższym od wykonania w 2017 r. o 1146,9 tys. zł;
- finansowanie działalności Kancelarii PAN (m.in. koszty zatrudnienia pracowników Kancelarii, utrzymanie siedziby i jej oddziałów oraz koszty wyodrębnionych zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę realizowanych przez biura Kancelarii PAN), współpracę naukową z zagranicą (m.in. finansowanie wyjazdów uczonych polskich wynikające z umów i protokołów do umów o współpracy PAN z zagranicznymi akademiami nauk i organizacjami równorzędnymi, składki do organizacji międzynarodowych), działalność Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej (na bieżącą eksploatację budynków oraz koszty utrzymania administracji i obsługi technicznej) – rozdział 73095 – 25 897,1 tys. zł, tj. na poziomie niższym od wykonania w 2017 r. o 207,9 tys. zł.

Wielkość dotacji celowych po zmianach wynosiła 4350 tys. zł (w tym 387 tys. zł – współfinansowanie krajowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich). Zrealizowane wydatki wyniosły 4160,1 tys. zł (95,6% planu) i w porównaniu do 2017 r. były wyższe o 721,2 tys. zł (o 21%). Zobowiązania w części 67 na koniec 2018 r., podobnie jak na koniec roku poprzedniego, nie wystąpiły.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków budżetowych w części 67 zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 4c do niniejszej Informacji.

3.2.1. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W planie budżetu zadaniowego w układzie funkcji, zadań, podzadań, celów oraz mierników na podstawie ustawy budżetowej na 2018 r. część 67 – PAN w funkcji 10. „Nauka polska” wskazane zostało jedno zadanie 10.1. „Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja

²¹ Faktycznie funkcjonowało 20 jednostek, jednak w 2018 r. Dom Pracy Twórczej w Wierzbie nie otrzymał dotacji podmiotowej.

²² Dz. U. z 2018 r. poz. 1475, ze zm., dalej: ustawa o PAN.

i popularyzacja nauki”, któremu został przypisany cel – „Podniesienie poziomu wyników badań naukowych” oraz miernik „udział publikacji z Polski w czasopismach zawartych w bazie danych SCOPUS”.

Do monitorowania stopnia realizacji celu zadania wykorzystano miernik: procentowy udział publikacji z Polski w czasopismach objętych bazą SCOPUS (w %). Wartość wykonania miernika w 2018 r. zaplanowano w wysokości 1,241%, zaś faktycznie wyniosła 1,588%.

Celem podzadania 10.1.3. – Upowszechnianie, promocja oraz popularyzacja nauki była popularyzacja nauki oraz udział w przedsięwzięciach informacyjno-promocyjnych oraz organizowanie wydarzeń o charakterze naukowym i popularyzatorskim. Do monitorowania stopnia realizacji celu podzadania wykorzystano miernik: wzrost liczby osób biorących udział w wydarzeniach promujących naukę (%). Planowana wartość wykonania miernika w 2018 r. wyniosła 120%, a została wykonana na poziomie 139,8%. Do tak wysokiego wykonania miernika przyczyniły się działania popularyzujące naukę (wystawy, imprezy plenerowe, pikniki, festiwale naukowe) w szerokich kręgach społecznych, atrakcyjna forma wydarzeń, ich wysoki poziom merytoryczny, a także nagłaśnianie imprez w mediach lokalnych. Wysoka realizacja wskaźnika jest efektem współpracy jednostek PAN m.in. przez udostępnianie własnych zasobów innym instytucjom oraz jednostkom Akademii (np. wystawa zorganizowana przez Stację Naukową PAN w Wiedniu wypożyczona została Bibliotece Gdańskiej PAN oraz Zakładowi Działalności Pomocniczej PAN w Warszawie).

Celem działania 10.1.3.1. Finansowanie działalności Polskiej Akademii Nauk było zwiększenie zainteresowania nauką i dziedzictwem narodowym poprzez upowszechnianie i promocję, a do pomiaru tego celu wykorzystano miernik: liczba wydarzeń promujących naukę. Planowana wartość miernika w 2018 r. wynosiła 5203 została wykonana na poziomie 7 148. Lepsze od planowanego wykonanie miernika (o 37,4%) jest wynikiem organizacji większej liczby wydarzeń popularyzujących naukę, organizowanych bądź współorganizowanych przez Polską Akademię Nauk, jak również większa liczba przekazów medialnych i obecność w mediach społecznościowych. Akademia kontynuowała również swoją misję upowszechniania nauki, organizując konferencje naukowe i prasowe dotyczące zarówno zagadnień naukowych, jak i poruszające problemy istotne dla społeczeństwa, m.in. kwestię zasobów wodnych, klimatu. Upowszechnianie nauki odbywało się również poprzez szeroko pojętą działalność ekspercką i wydawniczą. Akademia brała udział w wydarzeniach promujących naukę, skierowanych do szerokiego kręgu odbiorców, m.in. w Warszawskich Targach Książki, festiwalach naukowych, Nocy Muzeów.

4. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk i sprawozdań jednostkowych:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz

- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

IV. Wyniki kontroli wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Akademii Nauk

Polska Akademia Nauk jako jednostka sektora finansów publicznych wymieniona w art. 9 pkt 12 ufp, nie jest zobowiązana do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych projektów planów finansowych, w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej. Akademia prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego uchwalanego przez Prezydium PAN i zatwierdzanego przez ministra właściwego do spraw nauki.

W 2018 r. Polska Akademia Nauk – państwowa instytucja naukowa – realizowała zadania określone w ustawie o PAN, służące rozwojowi, promocji, integracji i upowszechnianiu nauki oraz rozwojowi edukacji i wzbogacaniu kultury narodowej. Polegały one m.in. na: prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych, kształceniu na studiach doktoranckich, studiach podyplomowych i w innych formach, rozwijaniu międzynarodowej współpracy naukowej. Akademia działała poprzez organy oraz korporacje uczonych, a także utworzone przez PAN instytuty naukowe i pomocnicze jednostki naukowe, jak również inne jednostki organizacyjne.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2018 r. planu finansowego Polskiej Akademii Nauk, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności podejmowanych działań. Ocenie podlegały w szczególności:

- planowanie i wykonanie przychodów, w tym działania związane z pobieraniem i egzekucją przychodów z prowadzenia własnej działalności;
- planowanie i wykonanie kosztów oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji;
- wykorzystanie dotacji z budżetu państwa;
- gospodarowanie wolnymi środkami;
- sporządzenie sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Kontrolą objęto w szczególności przychody osiągnięte z dotacji ujętych w budżecie państwa w części 67 – Polska Akademia Nauk oraz poniesione koszty i zrealizowane wydatki sfinansowane z tych dotacji. Badania kontrolne przeprowadzono w Kancelarii PAN oraz w dwóch jednostkach nieposiadających osobowości prawnej tj. w Ogrodzie Botanicznym – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie (dalej: Ogród Botaniczny) oraz w Bibliotece Gdańskiej.

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2018 r. przez Polską Akademię Nauk planu finansowego.

Polska Akademia Nauk w 2018 r. realizowała plan finansowy uchwalony przez Prezydium Akademii i zatwierdzony przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zgodnie z ustawą o PAN oraz rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu finansowania i gospodarki finansowej Polskiej Akademii Nauk i jej instytutów naukowych²³.

W 2018 r. Polska Akademia Nauk zrealizowała przychody w kwocie 133 916,5 tys. zł (95,1 % planu), zaś koszty w kwocie 128 594,3 tys. zł (93,5% planu). Otrzymane w 2018 r. z części 67 budżetu państwa dotacje zostały wykorzystane w kwocie 81 924,7 tys. zł, tj. w 99,5% przyznanej kwoty, na zadania ustawowe i zgodnie z celem przeznaczenia, tj. na pokrycie kosztów bieżącej działalności Akademii,

²³ Dz. U. Nr 254, poz. 1707, ze zm.

finansowanie inwestycji realizowanych przez Kancelarię PAN i jednostki niemające osobowości prawnej, zadania instytutów międzynarodowych PAN. Przyjęte wartości mierników monitorowania stanu realizacji zadań wykonano na poziomie wyższym niż zakładano.

Kontrole jednostkowe przeprowadzone w Bibliotece Gdańskiej i Ogrodzie Botanicznym nie wykazały nieprawidłowości zarówno w gospodarowaniu środkami z budżetu państwa pochodzącymi z części 67 – Polska Akademia Nauk jak i środkami spoza budżetu.

Łączne sprawozdania za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych PAN (Rb-N, Rb-Z) zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁴.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2018 r. zostało sporządzone 29 marca 2019 r. i przekazane Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego w terminie wynikającym z art. 84 ust. 5 ustawy o PAN.

2. Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od formułowania wniosków pokontrolnych.

3. Wykonanie planu przychodów i kosztów

3.1. Wykonanie planu przychodów

Wysokość przychodów PAN w latach 2015–2018 była zróżnicowana, wynosząc w poszczególnych latach odpowiednio: 128 387,2 tys. zł; 118 591,7 tys. zł; 139 419,4 tys. zł i 133 916,5 tys. zł. W 2018 r. wysokość zrealizowanych przychodów stanowiła 95,1% planu po zmianach i była niższa o 3484,9 tys. zł od osiągniętych w 2017 r. Główne źródła zrealizowanych przychodów Akademii w 2018 r. stanowiły dotacje (podmiotowa i celowe) z części 67 – Polska Akademia Nauk w łącznej kwocie 81 924,7 tys. zł (61,2%), pozostałe przychody (z prowadzonej działalności i przychody z innych tytułów) osiągnięto w łącznej kwocie 51 991,8 tys. zł.

Środki dotacji z budżetu państwa były kwotowo zbliżone do dotacji otrzymanej w 2017 r. (80 713,7 tys. zł – wzrost o kwotę 1211 tys. zł, tj. o 1,5%). W latach 2015–2017 udział środków dotacji w relacji do przychodów ogółem kształtował się na zróżnicowanym poziomie, wynosząc odpowiednio: 60,7% (77 877,1 tys. zł), 67,8% (80 421,7 tys. zł), 57,9% (80 713,7 tys. zł).

Przychody ogółem zrealizowane w 2018 r. (133 916,5 tys. zł) były niższe od planowanych (140 792 tys. zł) o 4857,5 tys. zł. Największe odchylenia w realizacji przychodów między planem a jego wykonaniem wystąpiły w przypadku przychodów z prowadzonej działalności. Przychody te zrealizowano w kwocie 17 579,6 tys. zł, tj. na poziomie 48,8% planu po zmianach (36 001 tys. zł), o 11 004,3 tys. zł mniejszej od kwoty przychodów tego rodzaju osiągniętych w 2017 r. Podstawową przyczyną nieosiągnięcia zaplanowanych przychodów w 2018 r. z prowadzonej działalności było niezrealizowanie przychodów z projektów finansowanych ze środków europejskich realizowanych przez Bibliotekę Kórnicką i Ogród Botaniczny. Udział przychodów z prowadzonej działalności od roku 2015 systematycznie maleje – od 23,6% w 2015 r. do 12,9% w 2018 r., przy jednoczesnym zmniejszaniu się bezwzględnych kwot tych przychodów – od 30 354 tys. zł w 2015 r. do 17 579,6 tys. zł w roku 2018.

W latach 2015–2016 PAN nie osiągała nadwyżek przychodów nad kosztami działalności. Od 2017 r. wynik finansowy PAN jest dodatni, z tym że nadwyżka przychodów nad kosztami w 2018 r. (5322,2 tys. zł) jest znacznie mniejsza od osiągniętej w 2017 r., gdy wynosiła 18 078,5 tys. zł.

²⁴ Dz. U. z 2014 r. poz.1773.

Na koniec 2018 r. należności PAN ogółem wyniosły 8969,0 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec 2017 r. były wyższe o 2877,7 tys. zł (o 47,2%). Należności te dotyczyły głównie (w 78,6%) należności z tytułu wynajmu lokali mieszkalnych, a w dalszej kolejności należności m.in. z tytułu czynszu dzierżawnego nieruchomości i wynajmu powierzchni. Według stanu na 31 grudnia 2018 r. należności przeterminowane wyniosły 6448,4 tys. zł, tj. w kwocie wyższej o 406,9 tys. zł w porównaniu do 2017 r. W 2018 r. umorzone zostały należności w kwocie 142 tys. zł (w 2017 r. w kwocie 323,8 tys. zł).

Szczegółowym badaniem objęto 17 spraw o wartości 1016,7 tys. zł dotyczących zaległości. Kwota ta stanowiła 11,3% kwoty należności ogółem i 4,5% zaległości (119,8 tys. zł). We wszystkich objętych badaniem sprawach, wszczęto postępowanie zgodnie z obowiązującym w PAN Zarządzeniem Nr 47/2018 Kanclerza Polskiej Akademii Nauk z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Zasad postępowania w procesie windykacji należności i ich umarzania w PAN. Na ogółem pięć przypadków, w których należność powstała w okresie 2011–2012 (na kwotę 487,1 tys. zł), w jednym podpisano porozumienie z kontrahentem (283,6 tys. zł), w dwóch w związku z bezskuteczną egzekucją, Kanclerz podjął decyzję o umorzeniu należności w kwocie 142,0 tys. zł, a w kolejnych dwóch przypadkach postępowanie egzekucyjne było w toku. Kwota należności przeterminowanych wyniosła 2646,8 tys. zł.

Nie wystąpiły należności odroczone ani rozłożone na raty. W roku 2018 Polska Akademia Nauk nie zaciągnęła kredytów i pożyczek.

W 2018 r. audytorzy wewnętrzni PAN przeprowadzili audyt, którego celem było sprawdzenie i ocena przyjętych mechanizmów kontroli w obszarze windykacji należności i zobowiązań finansowych w Zakładzie Działalności Pomocniczej w Warszawie w latach 2016–2017. Zastrzeżenia audytorów dotyczyły m.in. utrzymywania w ewidencji zawyżonego stanu należności spornych. Wyniki audytu wskazały na konieczność przedsięwzięcia czynności naprawczych m.in. w zakresie: uzgodnienia ewidencji analitycznej z księgą główną w zakresie należności z tytułu opłat za najem lokali mieszkalnych, identyfikacji należności przedawnionych i nieściągalnych w kierunku ich umorzenia, zaktualizowania ewidencji spraw spornych. W rezultacie ustaleń audytu pismem z dnia 26 października 2018 r. skierowanym do wszystkich jednostek organizacyjnych bez osobowości prawnej, Kanclerz przesłał do wiadomości i stosowania Procedurę monitoringu jednostek organizacyjnych PAN.

3.2. Wykonanie planu kosztów

W latach 2015–2017 wykonanie kosztów zmniejszało się ze 130 541,5 tys. zł w 2015 r. do 123 265,6 tys. zł w 2016 r. i 121 340,9 tys. zł w 2017 r.²⁵. Poniesione w 2018 r. przez PAN koszty ogółem (128 594,3 tys. zł) stanowiły 93,5% planu po zmianach (137 587 tys. zł), natomiast w relacji do wykonania w 2017 r. – 106% (121 340,9 tys. zł). Koszty zrealizowane były niższe od zaplanowanych o 8992,7 tys. zł. Największe kwotowe odchylenie w realizacji kosztów pomiędzy planem a jego wykonaniem wystąpiło w przypadku kosztów zakupu towarów i usług, gdzie zaplanowano 40 286 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 34 393,4 tys. zł (zmniejszenie o 4,6%), ze względu m.in. na przeniesienie niektórych zadań inwestycyjnych do realizacji na 2019 r. oraz niższe niż zaplanowano koszty w wyniku rozstrzygnięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Stan zobowiązań na koniec 2018 r. wyniósł 15 655,3 tys. zł i był o 8285,1 tys. zł wyższy od stanu na koniec 2017 r. (7370,1 tys. zł). Główną przyczyną tego stanu rzeczy był wzrost zobowiązań z tytułu przejęcia pasywów zlikwidowanej w dniu 31 sierpnia 2018 r. jednostki pn. Polska Akademia Nauk Zakład Doświadczalny Agrobiologii w Baranowie w likwidacji.

Wynagrodzenia i składki od nich naliczane wyniosły ogółem w 2018 r. 54 868 tys. zł wobec 53 024,8 tys. zł w 2017 r. (wzrost o 3,5%). W 2018 r. udział kosztów wynagrodzeń i składek od nich

²⁵ W ramach ewidencji finansowo-księgowej PAN nie wyodrębnia się kosztów administracyjnych i kosztów wykonania zadań.

naliczanych w kosztach funkcjonowania PAN w porównaniu do 2017 r. utrzymał się na porównywalnym poziomie (2018 r. – 42,7%, 2017 r. – 43,7%).

Przeciętne zatrudnienie w Akademii (w przeliczeniu na pełne etaty) w roku 2018 wyniosło 721 etatów, a przeciętne wynagrodzenie – 4765,36 zł.

W 2018 r. w Kancelarii PAN przeciętne zatrudnienie (bez pracowników obsługi technicznej) kształtowało się na poziomie 191 etatów (w 2017 r. – 190,8 etatów), a przeciętne wynagrodzenie miesięczne na porównywalnym poziomie (w 2018 r. – 6177 zł, w 2017 r. – 6016,3 zł). Przeciętne zatrudnienie w jednostkach nieposiadających osobowości prawnej (bez pracowników obsługi technicznej) kształtowało się w 2018 r. na poziomie 538,98 etatów (w 2017 r. – 555,23 etatów), a przeciętne wynagrodzenie miesięczne na porównywalnym poziomie (w 2018 r. – 4382,39 zł, w 2017 r. – 4153,65 zł).

Wynagrodzenia bezosobowe w Kancelarii PAN ogółem wyniosły w 2018 r. 1594,3 tys. zł i wypłacone zostały przeciętnie 392 osobom (kwoty wypłaconych wynagrodzeń bezosobowych i przeciętna liczba osób wynagrodzonych w odniesieniu do 2017 r. była porównywalna: 1545,2 tys. zł, 394 osoby). W jednostkach nieposiadających osobowości prawnej wynagrodzenia bezosobowe w 2018 r. wyniosły 328,1 tys. zł (w 2017 r. – 457,4 tys. zł).

Badaniami szczegółowymi objęto poniesione koszty w łącznej kwocie 17 006,7 tys. zł, tj. 20,8% kosztów sfinansowanych dotacjami z budżetu państwa z części 67 – Polska Akademia Nauk. Badaniami objęto w całości wydatkowanie środków: dotacji celowej (4160,1 tys. zł) oraz dotacji podmiotowej w kwocie 11 178 tys. zł przekazanej dwóm jednostkom: Bibliotece Gdańskiej (6042 tys. zł) i Ogrodowi Botanicznemu (5136 tys. zł). Ponadto badaniem objęto wydatkowanie środków w wyniku przeprowadzonych wybranych do kontroli postępowań o zamówienia publiczne (1668,6 tys. zł).

Na podstawie zbadanej próby stwierdzono, że koszty ponoszono zgodnie z planem finansowym, w ramach realizacji ustawowych zadań Akademii oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w szczególności z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w upf. Poniesione koszty/wydatki były celowe i gospodarne.

Dotacja podmiotowa przekazana w 2018 r. Bibliotece Gdańskiej przeznaczona była, jak co roku, na zabezpieczenie i konserwację zgromadzonych w Bibliotece zbiorów o szczególnej wartości naukowej i zabytkowej, ich digitalizację oraz dokonywanie nowych zakupów (druków zwartych, wydawnictw ciągłych, zbiorów specjalnych pozyskiwanych na aukcjach, w antykwariatach, od osób prywatnych). Dotacja podmiotowa przekazana Ogrodowi Botanicznemu umożliwiła m.in. realizację ośmiu projektów badawczych w zakresie ochrony bioróżnorodności, w tym m.in. zachowania rzadkich zagrożonych i chronionych gatunków flory polskiej. Obie jednostki wykorzystywały dotację podmiotową w 100%.

Polska Akademia Nauk (Kancelaria Akademii, pomocnicze jednostki naukowe, placówki naukowe nieposiadające osobowości prawnej oraz inne jednostki organizacyjne Akademii) przeprowadziła²⁶ w 2018 r. 30 postępowań w sprawie udzielenia zamówienia publicznego o wartości powyżej kwoty 30 tys. euro. Wydatkowano łącznie 6090,6 tys. zł brutto, z czego w 25 przypadkach zastosowano tryb przetargu nieograniczonego, w pozostałych zapytanie o cenę, tryb z wolnej ręki oraz negocjacje bez ogłoszenia. Ponadto Kancelaria PAN przeprowadziła 26 postępowań (z planowanych 30) wyłączonych ze stosowania Pzp na kwotę 1505,1 tys. zł (21 zamówień w trybie ogłoszenia na stronie internetowej, trzy – w trybie negocjacji z jednym wykonawcą, dwa – w trybie zgłoszenia do składania ofert).

Badaniem objęto trzy postępowania dotyczące: dostawy fabrycznie nowego sprzętu (...) komputerowego na potrzeby PAN na kwotę 276,0 tys. zł; świadczenia usług obsługi prawnej na rzecz Polskiej Akademii Nauk w podziale na dwie części na łączną kwotę 1342,5 tys. zł oraz przeprowadzenia audytu zewnętrznego działalności Kancelarii Polskiej Akademii Nauk na kwotę 50,0 tys. zł.

²⁶ Podana liczba odnosi się do postępowań rozpoczętych i zakończonych w 2018 r.

Poddane badaniu wydatki zostały zrealizowane zgodnie z przepisami zarówno Pzp, jak i wewnętrznymi przepisami jednostki. Prawidłowo dokumentowano każdy etap prowadzonych postępowań, dokonywano wyboru trybu postępowania, czy wyboru wykonawcy. Terminy składania ofert wyznaczone przez zamawiającego w ogłoszeniach, zgodne były z art. 43 Pzp. Oferty w postępowaniach oceniano w oparciu o zróżnicowane kryteria. Rozliczenia finansowo zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w podpisywanych z wykonawcami umowach.

Zebrana przez PAN dokumentacja spełniała wymogi zawarte w Pzp, dotyczące zamówień na usługi społeczne. Ponadto, sposób przygotowania, przeprowadzenia i udzielenia zamówienia zgodny był z dokumentacją wewnętrzną jednostki i nie budził wątpliwości w zakresie poprawności działań podjętych przez PAN.

W ustawie budżetowej na 2018 r. w części 67 – Polska Akademia Nauk zaplanowano wydatki w kwocie 82 353 tys. zł. Wydatki zaplanowane zostały wyłącznie w dziale 730 – Nauka w trzech rozdziałach: 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych PAN (17 574 tys. zł), 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN (38 739 tys. zł), 73095 – Pozostała działalność (26 040 tys. zł). Plan według ustawy przewidywał wydatki na dotacje w wysokości 78 253 tys. zł (w tym w rozdziale 73011 – 34 889 tys. zł), wydatki majątkowe w kwocie 3713 tys. zł (w tym w rozdziale 73011 – 3463 tys. zł) oraz wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 387 tys. zł (wyłącznie w rozdziale 73011).

W 2018 r. PAN wydatkowała w ramach dotacji łącznie 81 924,7 tys. zł, co stanowiło 99,5% wydatków określonych w ustawie budżetowej (82 353 tys. zł).

Dotację podmiotową wykorzystano w wysokości 77 764,6 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach i przeznaczono na sfinansowanie bieżącej działalności Akademii, tj.: pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych PAN (35 315,3 tys. zł), na funkcjonowanie organów i korporacji uczonych PAN (16 552,2 tys. zł) oraz na pozostałą działalność (25 897,1 tys. zł). Wykorzystana dotacja podmiotowa była wyższa o 0,6% niż w 2017 r. (77 274,8 tys. zł). W pozycji planu „środki przyznane innym podmiotom” uwzględniono część dotacji podmiotowej, przekazaną przez PAN Międzynarodowemu Instytutowi Biologii Molekularnej i Komórkowej w kwocie 1274 tys. zł.

Badaniem szczegółowym objęto 100% kwoty przyznanych dotacji celowych. Środki dotacji celowej były gromadzone na wyodrębnionej w księgach rachunkowych ewidencji księgowej oraz księgowane w sposób umożliwiający identyfikację zadania, na które zostały przyznane. W wydatkowaniu środków z dotacji nie stwierdzono nieprawidłowości.

Polska Akademia Nauk (reprezentowana przez Kanclerza Akademii) zawarła ze Skarbem Państwa – Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego (reprezentowanym przez Podsekretarza Stanu) trzy umowy, przedmiotem których było określenie warunków przekazywania, wykorzystania oraz rozliczenia dotacji celowych na: finansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki nieposiadające osobowości prawnej działające w strukturze Akademii (umowa nr 1/PAN/2018 z dnia 5 kwietnia 2018 r.), wkład własny Akademii w projekcie „Florintegral – zintegrowana ochrona in situ i ex situ rzadkich zagrożonych i priorytetowych gatunków flory na terenie Polski” realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 (umowa nr 2/PAN/2018 z dnia 23 kwietnia 2018 r.), finansowanie zadań związanych z kształceniem na studiach doktoranckich realizowanych przez instytuty naukowe PAN (umowa nr 3/PAN z dnia 17 lipca 2018 r.). Wartość pierwszej z ww. umów określona została na kwotę 3713 tys. zł z przeznaczeniem na: przebudowę pomieszczeń Pałacu Działyńskich w Poznaniu – Biblioteka Kórnicka (1 280 tys. zł), rewitalizację elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej w Pałacu Staszica – Zakład Działalności Pomocniczej w Warszawie (2183 tys. zł), zakup infrastruktury informatycznej i oprogramowania (250 tys. zł). Dotacja wykorzystana została w 99,8%, a niewykorzystane środki w wysokości 7391,11 zł zwrócone zostały na rachunek Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wartość drugiej ze skontrolowanych umów określona została na kwotę 387 tys. zł z przeznaczeniem dla Ogrodu Botanicznego. W związku z sygnalizowanym w IV kwartale 2018 r. przez Ogród Botaniczny niewykorzystaniem części środków, Akademia nie zgłosiła do MNiSW zapotrzebowania na sumę 22 tys. zł. Tym samym na rachunek Akademii zostały przekazane środki dotacji celowej na wkład własny w kwocie 365 tys. zł, z której jednostka realizująca projekt wydatkowała sumę 204,5 tys. zł. Niewykorzystane środki dotacji w kwocie 160,5 tys. zł przekazane zostały na rachunek Ministerstwa.

Wartość trzeciej umowy w kwocie 250 tys. zł wynikała z decyzji Prezesa PAN (nr 12/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 r., zmienionej decyzją nr 235/2017 z dnia 23 czerwca 2017 r.) w sprawie przyznawania stypendiów Prezesa PAN za wybitne osiągnięcia uczestnikom studiów doktoranckich prowadzonych przez instytuty naukowe PAN. Z ww. decyzji wynika, że Prezes PAN przyznaje w danym roku nie więcej niż dziesięć stypendiów, a przyznane stypendium nie przekracza wysokości 25 tys. zł. Przyznana dotacja wykorzystana została w 100%.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 14 lutego 2019 r. zatwierdził rozliczenie dwóch (nr 1/PAN, nr 3/PAN), zaś z dniem 28 lutego 2019 r. rozliczenie umowy nr 2/PAN. Rozliczenie ostatniej z wymienionych umów uzależnione było od przedłożenia Ministrowi poświadczenia o kwalifikowalności wydatków niezwłocznie po jego otrzymaniu od Instytucji Wdrażającej, co było wymogiem określonym w § 5 umowy nr 2/PAN. Raporty i rozliczenia z wykorzystania dotacji celowych zostały przedłożone Ministrowi zgodnie z terminami określonymi w umowach. Nie stwierdzono nieprawidłowego lub niegospodarnego wydatkowania przez PAN środków z dotacji podmiotowej i dotacji celowych.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk zawiera tabela, stanowiąca załącznik nr 7 do niniejszej Informacji.

3.3. Gospodarowanie wolnymi środkami

Stan środków pieniężnych na koniec 2018 r. wyniósł 46 930,1 tys. zł, natomiast zaplanowano je w kwocie 20 685 tys. zł (wzrost o 126,9%). Środki pieniężne Akademii gromadzone były w 2018 r. na rachunkach bankowych prowadzonych w Banku Gospodarstwa Krajowego, przy czym środki pieniężne, których dysponentem były jednostki posiadające siedzibę poza granicami kraju (stacje naukowe PAN) – na rachunkach banków w krajach ich siedziby. Z kolei środki zgromadzone na rachunkach pozabudżetowych i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych podlegały konsolidacji i były deponowane automatycznie w systemie lokat *overnight* jako depozyt u ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Środki przekazane w depozyt *overnight* na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiły 41 018,4 tys. zł. PAN nie dokonywała lokat terminowych. Przychody z tytułu odsetek uzyskanych przez PAN w 2018 r. wyniosły 177,2 tys. zł. Środki pieniężne pochodzące z budżetu państwa były gromadzone na rachunkach bankowych, zatem od środków tych nie są uzyskiwane przychody z tytułu odsetek. Wolne środki lokowano z zachowaniem przepisów rozporządzenia w sprawie wolnych środków²⁷.

3.4. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Polska Akademia Nauk nie jest zobowiązana, na podstawie przepisów prawa, do sporządzania planu finansowego w układzie zadaniowym, natomiast sporządzała go w ramach wydatków budżetowych ujmowanych w części 67 budżetu państwa dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa i nauki²⁸.

²⁷ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie (Dz. U. poz. 1864).

²⁸ PAN sporządza plany zadań merytorycznych w układzie kosztowym dla poszczególnych jednostek organizacyjnych; plany te są skorelowane z planem zadaniowym (zatwierdzanym przez Prezesa PAN) i planem finansowym. Zadania na szczeblu centralnym w formie planu zadań operacyjnych zdefiniowanych w układzie planu finansowego są określane zarządzeniem Kanclerza PAN i monitorowane według wewnętrznej procedury dotyczącej sprawozdawczości oraz Regulaminu działalności Kanclerza i Kancelarii PAN.

W 2018 r. w ramach funkcji 10 – Nauka polska PAN realizowała jedno zadanie 10.1 Prowadzenie badań naukowych oraz upowszechnianie, promocja i popularyzacja nauki, którego celem było podniesienie poziomu wyników badań naukowych. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 81 924,7 tys. zł z planowanych 82 353 tys. zł, co stanowiło wykonanie planu w układzie zadaniowym w 99,5%. Celem zadania było podniesienie poziomu wyników badań naukowych.

Do monitorowania stopnia realizacji celu zadania wykorzystano miernik: procentowy udział publikacji z Polski w czasopiśmie objętych bazą SCOPUS (w %). Planowana wartość wykonania miernika w 2018 r. wyniosła 1,241% i została wykonana na poziomie 1,588%.

Celem podzadania 10.1.3. Upowszechnianie, promocja oraz popularyzacja nauki była popularyzacja nauki oraz udział w przedsięwzięciach informacyjno-promocyjnych oraz organizowanie wydarzeń o charakterze naukowym i popularyzatorskim. Do monitorowania stopnia realizacji celu podzadania wykorzystano miernik: wzrost liczby osób biorących udział w wydarzeniach promujących naukę (%). Planowana wartość wykonania miernika w 2018 r. wyniosła 120% a została wykonana na poziomie 139,77%.

W roku 2018 Polska Akademia Nauk podejmowała szereg działań popularyzujących naukę w szerokich kręgach społecznych, które przyczyniły się do wysokiego wykonania ww. miernika. Atrakcyjna forma wydarzeń oraz ich wysoki poziom merytoryczny, a także nagłaśnianie imprez w mediach lokalnych, przyczyniły się do zwiększenia liczby uczestników wydarzeń organizowanych i współorganizowanych przez PAN m.in. wystaw, imprez plenerowych, pikników, festiwali naukowych. Wysoka realizacja wskaźnika jest efektem współpracy jednostek PAN m.in. przez udostępnianie własnych zasobów innym instytucjom oraz jednostkom Akademii (np. wystawa zorganizowana przez Stację Naukową PAN w Wiedniu wypożyczona została Bibliotece Gdańskiej PAN oraz Zakładowi Działalności Pomocniczej PAN w Warszawie).

Celem działania 10.1.3.1 – Finansowanie działalności Polskiej Akademii Nauk było zwiększenie zainteresowania nauką i dziedzictwem narodowym poprzez upowszechnianie i promocję, a do pomiaru tego celu wykorzystano miernik: liczba wydarzeń promujących naukę. Planowana wartość miernika w 2018 r. wynosiła 5203 i została wykonana na poziomie 7148. Większe od planowanego wykonanie miernika (o 37,4%) było wynikiem organizacji większej liczby wydarzeń popularyzujących naukę, organizowanych bądź współorganizowanych przez Polską Akademię Nauk, jak również większa liczba przekazów medialnych i obecność w mediach społecznościowych. Akademia kontynuowała również swoją misję upowszechniania nauki, organizując konferencje naukowe i prasowe dotyczące zarówno zagadnień naukowych, jak i poruszające problemy istotne dla społeczeństwa, m.in. dotyczące zasobów wodnych, klimatu. Upowszechnianie nauki odbywało się również poprzez szeroko pojętą działalność ekspercką i wydawniczą. Akademia brała udział w wydarzeniach promujących naukę, skierowanych do szerokiego kręgu odbiorców m.in. w Warszawskich Targach Książki, festiwalach naukowych, Nocy Muzeów.

Na skutek przeprowadzenia kontroli P/18/001 – Wykonanie planu finansowego Polskiej Akademii Nauk w 2017 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, sformułowała wnioski pokontrolne w zakresie zamówień publicznych. Wnioski te zostały zrealizowane m.in. poprzez przeprowadzenie szkoleń z pełnomocnikami Prezesa PAN do prowadzenia ksiąg rachunkowych w jednostkach organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. Ponadto pracownicy Zespołu Zamówień Publicznych Kancelarii PAN zostali poinformowani o stwierdzonych przez Izbę nieprawidłowościach z zakresu udzielonego zamówienia publicznego i zobowiązani do rzetelnego prowadzenia postępowań. Przeprowadzono szkolenia wewnętrzne – warsztaty z udziałem biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe po roku 2015.

W Polskiej Akademii Nauk w 2018 r. w ramach audytu wewnętrznego przeprowadzono sześć zadań audytowych i dwie czynności sprawdzające wykonanie zaleceń dwóch audytów (Prawidłowość zaciągania zobowiązań i racjonalność wydatkowania środków będących w dyspozycji Centrum Badań

Historycznych PAN w Berlinie, Realizacja zadań statutowych w PAN Muzeum Ziemi). Poza przypadkiem jednego audytu (Przestrzeganie procedur zamówień publicznych w PAN Bibliotece Kórnickiej) sformułowano szereg rekomendacji w wyniku przeprowadzenia pięciu audytów, przedmiotem których było: Funkcjonowanie systemu *Advantec* – modułu finansowo-księgowego, modułu kadrowo-płacowego oraz systemu „Dysponent” w Polskiej Akademii Nauk, Kontrola i obieg dokumentów finansowo-księgowych w Kancelarii PAN, Windykacja należności i zobowiązania finansowe w PAN Zakład Działalności Pomocniczej w Warszawie, Realizacja zaleceń Rady Ministrów w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, Prawdliwość rozliczania dotacji, zabezpieczenie płynności finansowej, przychody pozabudżetowe w PAN Dom Pracy Twórczej w Wierzbie.

Przeprowadzony został audyt zewnętrzny działalności Kancelarii Polskiej Akademii Nauk za okres od 1 czerwca 2015 r. do 30 czerwca 2018 r., tj. został spełniony wymóg określony w art. 25 ust.1 ustawy o PAN zobowiązujący Prezesa Akademii do przeprowadzenia tego rodzaju audytu raz na cztery lata. W rezultacie przeprowadzonego audytu sformułowanych zostało łącznie osiem rekomendacji w trzech obszarach: rachunkowości, zamówień publicznych, gospodarowania majątkiem. W dniu 22 stycznia 2019 r., Prezydium PAN wydało stanowisko w sprawie wyników audytu zewnętrznego działalności Kancelarii PAN, pozytywnie oceniając jego wyniki. Zgodnie z zaleceniem Prezydium PAN w dniu 21 lutego 2019 r. Kanclerz PAN zatwierdził harmonogram wdrażania rekomendacji audytu.

4. Sprawozdania

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2018 r. zostało sporządzone 29 marca 2019 r. i przekazane Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego w terminie wynikającym z art. 84 ust. 5 ustawy o PAN.

Na podstawie § 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, jednostki organizacyjne tworzone przez PAN zobowiązane były do złożenia sprawozdań Rb-Z i Rb-N za IV kwartał nie później niż w terminie 37 dni po upływie okresu sprawozdawczego (do 6 lutego), zaś ich odbiorcą była Polska Akademia Nauk. Sprawozdanie łączne PAN obowiązana była przekazać do Głównego Urzędu Statystycznego nie później niż w terminie 52 dni po upływie okresu sprawozdawczego (do 21 lutego).

Obowiązkiem złożenia ww. sprawozdań objętych było 21 jednostek nieposiadających osobowości prawnej i 69 jednostek posiadających osobowość prawną. 1/3 jednostek nieposiadających osobowości prawnej nie dotrzymała terminu (opóźnienie co najmniej pięciodniowe i dziewięciodniowe). Prawie 10% jednostek posiadających osobowość prawną złożyło sprawozdania z opóźnieniem co najmniej 5-dniowym²⁹, dwie jednostki z opóźnieniem dziewięciodniowym³⁰, jedna jednostka z opóźnieniem 12-dniowym³¹. PAN sporządziła w terminie sprawozdania łączne na podstawie sprawozdań jednostkowych.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z przekazanych sprawozdań jednostkowych oraz z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany w PAN system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

5. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa Polskiej Akademii Nauk w dniu 23 kwietnia 2019 r. Do przekazanego wystąpienia nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

²⁹ Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Genetyki Człowieka PAN, Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN.

³⁰ Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN.

³¹ Instytut Paleobiologii PAN.

V. Wykorzystanie wybranych dotacji z budżetu państwa

Celem kontroli było dokonanie oceny wykorzystania w 2018 r., przez cztery uczelnie publiczne wybranych dotacji otrzymanych z części 28 – Nauka i części 38 – Szkolnictwo wyższe.

Na Uniwersytecie Warszawskim i w Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie (dalej: AGH) kontrolą objęto dotacje otrzymane z części 28 – Nauka – na utrzymanie potencjału badawczego oraz na utrzymanie specjalnego urzędnia badawczego, w tym także urzędnia z zakresu infrastruktury informatycznej nauki. Ponadto badaniem objęto wydatkowanie środków przyznanych na finansowanie stypendiów dla wybitnych młodych naukowców.

1. Jednostki naukowe terminowo złożyły wnioski do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o przyznanie środków finansowych na działalność statutową określoną w art. 18 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o zasadach finansowania nauki, tj. na utrzymanie potencjału badawczego oraz na działalność polegającą na prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. W jednym tylko przypadku jednostka została wezwana do usunięcia braków formalnych. W trakcie roku żadna z jednostek naukowych nie wniosowała o zwiększenie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego, a także o przyznanie dotacji na utrzymanie potencjału badawczego z tytułu zdarzenia losowego.

Badane jednostki otrzymały dotacje na utrzymanie potencjału badawczego w wysokości ogółem 109 081,6 tys. zł.

W ramach realizacji zadań finansowanych z dotacji na utrzymanie potencjału badawczego zrealizowano 187 zadań badawczych, których wyniki zostały opublikowane, a także były prezentowane na konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych.

2. Jednostki naukowe obydwu uczelni złożyły w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 września 2015 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na utrzymanie specjalnego urzędnia badawczego, specjalnego urzędnia badawczego z zakresu infrastruktury informatycznej nauki, zapewnienia dostępu do informacji naukowej, w tym do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz na pokrycie kosztów restrukturyzacji jednostek naukowych³² ogółem 27 wniosków o przyznanie środków finansowych na utrzymanie specjalnych urzędzeń badawczych. Łączna kwota dotacji wnioskowana do wypłaty w 2018 r. wynosiła 63 759,5 tys. zł.

W pięciu przypadkach dotacji nie przyznano. Minister uzasadniając decyzje odmowne wskazał m.in. na: podstawowy charakter urzędnia dla działalności jednostki, który powinien być finansowany z dotacji na potencjał badawczy; dotychczasowy niezbyt duży stopień wykorzystania urzędnia; fakt, że urządzenie nie jest unikatowym, wysokospecjalizowanym urządzeniem badawczym a jest urządzeniem naukowo-dydaktycznym.

Łącznie jednostki naukowe ww. uczelni otrzymały dotacje podmiotowe na utrzymanie specjalnego urzędnia badawczego, w tym specjalnego urzędnia badawczego z zakresu infrastruktury informatycznej nauki w wysokości 26 838,1 tys. zł.

Z tytułu usług z wykorzystaniem specjalnych urzędzeń badawczych uzyskane w 2018 r. przychody wyniosły łącznie 793,2 tys. zł.

W wyniku kontroli w AGH stwierdzono następujące nieprawidłowości:

a) Obowiązująca w AGH polityka rachunkowości (zarządzenie nr 10/2008 Rektora) w § 5 ust. 2 upoważnia kwestora do bieżącej aktualizacji Zakładowego Planu Kont. Takie upoważnienie jest

³² Dz. U. poz. 1462. Rozporządzenie uchylono z dniem 1 października 2018 r.

niezgodne z przepisem art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³³, stosownie do którego to kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację m.in. zakładowy plan kont. Jak wyjaśnił Rektor bieżąca aktualizacja Zakładowego Planu Kont, prowadzona na mocy upoważnienia wymienionego w § 5 ust. 2 zarządzenia nr 10/2008 polega wyłącznie na rozszerzeniu analityki danego konta syntetycznego; aktualizacja ta nie powoduje zmian w dotychczas przyjętych zasadach księgowania zdarzeń; przy ciągłej zmianie przepisów dot. finansów Uczelni, czy w związku z wystąpieniem dotychczas nieewidencjonowanych operacji gospodarczych, praktyczny przyrost rozwinięć analityki kosztów jest nieunikniony. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Stanowi on, że dokumentacja opisująca przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości winna opisywać m.in. sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, a także zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi. Oznacza to, że zakładowy plan kont nie zawiera (nie musi zawierać) wykazu kont ksiąg pomocniczych (analitycznych), tak jak ma to miejsce w przypadku AGH, a jedynie zasady ich prowadzenia. Samo rozszerzanie analityki nie oznacza zatem wymogu aktualizacji zakładowego planu kont. Ponadto treść upoważnienia udzielonego kvestorowi przez Rektora nie określała zakresu dopuszczalnej aktualizacji, a zatem umożliwiała każdą zmianę. W konsekwencji należało uznać, że upoważnienie udzielone kvestorowi przez Rektora w odniesieniu do kont księgi głównej było nieuprawnione, a w odniesieniu do kont ksiąg pomocniczych – bezprzedmiotowe.

b) Przepis § 7 ust. 3 zarządzenia nr 2/2018 Rektora AGH z 30 stycznia 2018 r. w sprawie zasad ustalania i rozliczania kosztów pośrednich w AGH umożliwiał różnicowanie wskaźnika kosztów wydziałowych w ramach jednostek organizacyjnych na poszczególne działania (projekty o charakterze badawczym lub dydaktycznym, studia podyplomowe, konferencje, inne zadania), przy czym nie określał dopuszczalnego zakresu tego zróżnicowania. Było to sprzeczne z innym przepisem tego samego zarządzenia, tj. § 3, zgodnie z którym koszty pośrednie rozliczane są proporcjonalnie do poniesionych kosztów bezpośrednich, z podziałem na jednostki organizacyjne, rodzaje działalności, fundusze, projekty o charakterze badawczym lub dydaktycznym, studia podyplomowe, konferencje, inne zadania, a także z obowiązującą w AGH polityką rachunkowości, która w pkt 4.1.14 stanowi, że koszty pośrednie uczelnia rozlicza na poszczególne rodzaje działalności proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich, z wyłączeniem kosztu zakupu aparatury naukowo-badawczej oraz kosztu zleceń wewnętrznych. Jak wyjaśnił Rektor koszty pośrednie, w tym koszty wydziałowe, rozliczane są proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich; dziekani Wydziałów kształtują politykę finansową Wydziałów i za nią odpowiadają; koszty wydziałowe to koszty ponoszone przez Wydziały w celu zapewnienia sprawnej i niezbędnej obsługi administracyjnej prowadzonej działalności dydaktycznej i badawczej, których nie można zaliczyć wprost do kosztów bezpośrednich podstawowych działalności; stosowanie zróżnicowanych wskaźników tych kosztów w poszczególnych działaniach, zarówno w obszarze działalności dydaktycznej, czy badawczej, pozwala elastycznie i skutecznie realizować politykę finansową w zakresie zapewnienia środków na pokrycie kosztów wydziałowych; kolejne rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznej (z 2006 r. i z 2012 r.) nie regulowały rozliczania kosztów pośrednich tak szczegółowo, jak rozporządzenie z 1991 r., pozostawiając te kwestie w gestii rektorów, i pozwalając tym samym na traktowanie ramowych zasad w sposób elastyczny, z uwzględnieniem profilu i uwarunkowań działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz prowadzonych projektów i umów w działalności operacyjnej Uczelni; 14 października 2010 r. Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych podjęła uchwałę nr 11/2008/2012 w sprawie stosowania jednolitej metodologii rozliczania kosztów pośrednich przez uczelnie techniczne; klucz rozliczeniowy wyrażony jest procentową relacją wartości kosztów pośrednich do kosztów bezpośrednich, pomniejszonych o koszt zakupu aparatury naukowo-badawczej (w AGH dodatkowo

³³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351.

o koszt zleceń wewnętrznych), których wartość zaliczona została w koszty okresu, za który dokonywane jest rozliczenie kosztów pośrednich.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że wbrew przytoczonym wyjaśnieniom koszty pośrednie nie były rozliczane w AGH proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich, o czym świadczą wartości wskaźników kosztów wydziałowych osiągnięte w analizowanych projektach badawczych (więcej w kolejnym punkcie). Z kolei odpowiedzialność dziekanów za kształtowanie polityki finansowej wydziałów, w tym elastyczne i skuteczne realizowanie polityki finansowej w zakresie zapewnienia środków na pokrycie kosztów wydziałowych, nie może oznaczać upoważnienia ich do zupełnej dowolności w ramach rozliczania tych kosztów. Konsekwencją takiej swobody jest bowiem zniekształcanie (zawyżenie/zaniżenie) rzeczywistego kosztu realizacji poszczególnych projektów w obszarze działalności badawczej i w innych formach działalności Uczelni. Przepis § 18 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych³⁴ nie pozostawiał wątpliwości, że sposób i zasady rozliczania kosztów pośrednich są kompetencją Rektora – w ramach przyjętych zasad rachunkowości. Przywołana w wyjaśnieniach uchwała Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych w sprawie stosowania przez uczelnie techniczne jednolitej metodologii rozliczania kosztów pośrednich potwierdza, że rozliczenie kosztów wydziałowych (jak i ogólnouczelnianych) następuje proporcjonalnie do sumy kosztów bezpośrednich poszczególnych rodzajów działalności. Taką proporcjonalność zapewnia wyliczenie jednego wskaźnika kosztów wydziałowych dla danego wydziału, jako stosunku sumy kosztów wydziałowych do sumy kosztów bezpośrednich wszystkich rodzajów działalności (pomniejszonych o koszty aparatury naukowo-badawczej) wyrażonego w procentach.

c) Analiza kalkulacji końcowych z rozliczenia finansowego dotacji na utrzymanie potencjału badawczego w 2018 roku, sporządzonych przez cztery jednostki: Wydziały: Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Inżynierii Biomedycznej (Wydział 120); Inżynierii Mechanicznej i Robotyki (Wydział 130); Fizyki i Informatyki Stosowanej (Wydział 220) i Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji (Wydział 230), wykazała że w trzech z nich stosowano zróżnicowane stawki procentowe wskaźnika kosztów wydziałowych³⁵. W dziewięciu kalkulacjach Wydziału 130 wskaźnik kosztów wydziałowych wyniósł od 22% do 28,52%, w 15 kalkulacjach Wydziału 120 – od 21,37% do 32%, a w trzech kalkulacjach Wydziału 230 – 24,54%, 32,15% i 63,53%. Takie zróżnicowanie wskaźników świadczy o braku proporcjonalności kosztów pośrednich w stosunku do wykonanych kosztów bezpośrednich.

Było to niezgodne ze wskazanymi w pkt 3. przepisami polityki rachunkowości AGH (pkt 4.1.14.) oraz zarządzenia nr 2/2018 Rektora AGH nr 2/2018 Rektora AGH (§ 3 i § 5 ust. 2), a także z uchwałą Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych.

W złożonych wyjaśnieniach Dziekani wymienionych wydziałów wskazali m.in., że: o ostatecznej wysokości decyduje każdorazowo Dziekan Wydziału; jest ona skutkiem m.in. indywidualnych uzgodnień pomiędzy kierownikiem katedry, kierownikiem projektu a dziekanem – np. obniżenie kosztów wydziałowych następuje w celu realizacji zadań o kluczowym znaczeniu dla utrzymania potencjału naukowego i rozwoju Wydziału oraz katedr; w Wydziale 120 budżet złożony jest z częściowych budżetów sześciu katedr; w każdej z katedr współczynnik kosztów wydziałowych, wyliczony z jej budżetu, jest inny z uwagi na specyfikę działalności, strukturę zatrudnienia, zajmowaną powierzchnię oraz bazę aparaturową; środki na utrzymanie potencjału badawczego przyznane dla Wydziału 230 są dzielone pomiędzy trzy katedry, z których każda ma swoją indywidualną specyfikę i różne koszty stałe prowadzonej działalności naukowej.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli złożone wyjaśnienia nie przesądzają o prawidłowości różnicowania wartości wskaźników kosztów wydziałowych, gdyż stoją w sprzeczności z wymogiem proporcjonalnego

³⁴ Dz. U. poz. 1533. Rozporządzenie uchylono z dniem 1 października 2018 r.

³⁵ Jedna stawka w Wydziale 220 wynikała z faktu, że Wydział sporządził jedną (zbiorną) kalkulację dla wszystkich realizowanych projektów badawczych.

rozliczania kosztów pośrednich w stosunku do kosztów bezpośrednich, wynikającym z unormowań wskazanych w pkt 3. Należy ponadto stwierdzić, że specyfika poszczególnych katedr znajduje swój wyraz w zróżnicowanym poziomie ponoszonych kosztów bezpośrednich, a tym samym – w zróżnicowanym (w ujęciu kwotowym) narzucie kosztów pośrednich na poszczególne projekty tam realizowane.

d) Dotację podmiotową na utrzymanie potencjału badawczego w 2018 r. Wydział 220 rozliczył łączną kalkulacją końcową dla wszystkich sześciu prac badawczych, co było niezgodne z polityką rachunkowości AGH, w myśl której jednostkami kalkulacyjnymi w AGH są poszczególne prace badawcze (pkt 4.1.). Jak wyjaśnił Dziekan Wydziału 220 dotacja podmiotowa na utrzymanie potencjału badawczego przyznawana była podstawowym jednostkom organizacyjnym AGH; dziekani wydziałów, jako dysponenti, określali sposób jej rozliczania; w Wydziale przyjęto rozliczenie łączną kalkulacją końcową dla wszystkich zadań. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli otrzymanie dotacji przez podstawową jednostkę organizacyjną AGH i bycie dysponentem środków tej dotacji nie oznacza zwolnienia z respektowania, ustanawianego przez Rektora, wymogów prawa wewnętrznego Uczelni, w tym przypadku – zasad (polityki) rachunkowości.

3. W 2018 r. jednostki złożyły, w trybie określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 października 2016 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania stypendiów naukowych dla wybitnych młodych naukowców³⁶, wnioski o przyznanie stypendium naukowego łącznie dla 111 pracowników naukowych. W jednym tylko przypadku MNiSW wezwało wnioskodawcę do usunięcia braków formalnych we wniosku.

Minister po rozpatrzeniu wniosków przyznał 20 stypendiów dla młodych naukowców. Ponadto kontrolowane jednostki wypłacały stypendia dla 52 młodych naukowców w ramach umów zawartych w latach ubiegłych.

W 2018 r. Uniwersytet Warszawski otrzymał środki na stypendia naukowe środki w wysokości 1724,8 tys. zł, z czego wypłacono 39 stypendystom kwotę 1692,5 tys. zł. W trzech przypadkach wypłata rat należnego w 2018 r. stypendium (łącznie 32,3 tys. zł) nastąpiła w styczniu i lutym 2019 r., co było wynikiem niedopełnienia przez stypendystów formalności związanych z zawarciem umowy z uczelnią.

Na sfinansowanie stypendiów dla wybitnych młodych naukowców AGH otrzymała w 2018 r. środki w łącznej kwocie 1525,4 tys. zł, natomiast wydatkowano na ten cel 1482,2 tys. zł.

Stypendia dla wybitnych młodych naukowców w 2018 r. AGH wypłacała z naruszeniem postanowień umów w sprawie tych stypendiów. Zgodnie z umowami stypendia winny być wypłacane do 10 dnia każdego miesiąca, począwszy od miesiąca, w którym podpisano umowę. Faktycznie stypendium wypłacano nie wcześniej, niż 20 dnia każdego miesiąca, zgodnie z przyjętym w AGH harmonogramem wypłat. Uruchamianie wypłat stypendiów następowało z opóźnieniami w stosunku do dat zawartych umów, a także dat wpływu na rachunek AGH środków na finansowanie tych stypendiów. Wypłaty stypendiów dla 12 stypendystów z 2017 roku rozpoczęto dopiero w marcu 2018 r. (środki wpłynęły w styczniu 2018 r.). Spośród siedmiu stypendystów z 2018 r. tylko dwóch otrzymało stypendia jeszcze w roku 2018, czterech w styczniu 2019 r., a jeden stypendysta nie otrzymał stypendium w ogóle (do końca lutego 2019 r.). Środki na finansowanie tych stypendiów w 2018 r. wpłynęły na rachunek AGH w listopadzie 2018 r. (sześciu stypendystów) i 7 grudnia 2018 r. (jeden stypendysta). W listopadzie 2018 r. nie wypłacono stypendiów trzem stypendystom z 2015 r. Jako przyczyny powyższego stanu wskazywano m.in. fakt, że przygotowanie dużej grupy przelewów jest czasochłonne i trudne technicznie z powodu ograniczeń obsługiwanego systemu księgowego; ustalenie terminu na 20 każdego miesiąca usprawnia organizacyjnie proces wypłat; polecenia wypłat nie zawsze zawierają wymagane informacje i muszą być zwracane do uzupełnienia. Ponadto Dziekani Wydziałów wskazali na takie przyczyny opóźnień w uruchamianiu stypendiów jak obowiązujący w AGH system obiegu dokumentów, okres

³⁶ Dz. U. poz. 1801. Rozporządzenie uchylono z dniem 1 października 2018 r.

święteczno-noworoczny, absencje w pracy, zakończenie roku budżetowego czy konieczność wyjaśnienia wątpliwości.

Na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i na Politechnice Wrocławskiej kontrolą objęto otrzymane z części 38 – Szkolnictwo wyższe dotacje podmiotowe rozdziału 80306 – Działalność dydaktyczna i rozdziału 80309 – Pomoc materialna dla studentów i doktorantów. Ponadto badaniem objęto wykorzystanie środków na wypłaty stypendiów Ministra za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe.

1. Dotację podmiotową w części 38 na działalność dydaktyczną wykorzystano w 2018 r. w kwocie 10 504 911,9 tys. zł. Środki te przekazano 287 podmiotom. Dwie objęte kontrolą uczelnie publiczne otrzymały dotacje na działalność dydaktyczną w łącznej kwocie 849 155,6 tys. zł, tj. 8,1% ogółu dotacji podmiotowej przekazanej uczelniom.

Uczelnie zamieściły w Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on dane niezbędne do ustalenia wysokości dotacji, a rektorzy złożyli oświadczenia o zgodności ze stanem faktycznym danych wprowadzonych do systemu.

W uczelniach prowadzono ewidencję księgową umożliwiającą rozliczanie kosztów według rodzajów działalności, w tym finansowanych dotacjami z budżetu państwa, z podziałem na studia stacjonarne i niestacjonarne.

Plany finansowo-rzeczowe stanowiące podstawę gospodarki finansowej uczelni zostały przekazane w obowiązującym terminie do MNiSW.

W badanej próbie 30 umów o pracę nauczycieli akademickich wymiar pensum dydaktycznego wynikającego ze stosunku pracy odpowiadał, poza jednym przypadkiem, liczbie godzin ustalonych przez senaty uczelni dla poszczególnych stanowisk. Na Politechnice Wrocławskiej ustalono, że wymiar pensum dydaktycznego osoby zatrudnionej na stanowisku profesora zwyczajnego nie odpowiadał liczbie godzin ustalonych dla tego stanowiska pracy, bowiem osobie tej powierzono zajęcia dydaktyczne z przypisanym wymiarem pensum na poziomie 240 godzin, tj. jak dla stanowiska profesora nadzwyczajnego. Skutkiem nieprawidłowości było niewypłacenie wynagrodzenia w wysokości 2,9 tys. zł za godziny ponadwymiarowe wynikające z błędnie określonego, zawyżonego pensum dydaktycznego. W wyniku kontroli NIK wypłacono zaległe wynagrodzenie.

2. Dotację podmiotową na pomoc materialną dla studentów i doktorantów wykorzystano łącznie 387 podmiotów w kwocie 1 694 198,8 tys. zł. Objęte kontrolą uczelnie otrzymały ww. dotację w łącznej wysokości 75 560,4 tys. zł, tj. 4,4% ogółu dotacji podmiotowej.

Rektorzy Uczelni dokonali podziału dotacji na pomoc materialną dla studentów w porozumieniu z przewodniczącymi uczelnianych rad samorządu studenckiego i przewodniczącymi rad samorządu doktorantów. Rektorzy uczelni wprowadzili regulaminy ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów. Uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi przekazane zostały odpowiednim wydziałowym komisjom stypendialnym. Studenci stanowili większość w każdej z komisji, co odpowiadało wymogom określonym w art. 177 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym³⁷ (dalej: Psw).

W ramach dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów uczelnie dofinansowały remonty domów studenckich i stołówek w wysokości 15 390,5 tys. zł.

Niewykorzystane środki finansowe stosownie do art. 241 ust. 1 ustawy Przepisy wprowadzające Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce przeniesione zostały na fundusz stypendialny, o którym mowa w art. 409 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

³⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, ze zm., która obowiązywała do 30 września 2018 r.

3. Na wypłaty studentom i doktorantom stypendiów Ministra za wybitne osiągnięcia naukowe uczelnie otrzymały środki w łącznej wysokości 1270 tys. zł. Stypendia zostały wypłacone 68 studentom i 10 doktorantom.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła działalność ww. uczelni w kontrolowanym obszarze. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na wykorzystanie środków badanych dotacji.

W wystąpieniu pokontrolnym do AGH Najwyższa Izba Kontroli wniosła o:

1. korektę uregulowań wewnętrznych w zakresie dokonywania zmian w zakładowym planie kont oraz zasad ustalania i rozliczania kosztów pośrednich,
2. rozliczanie projektów badawczych jako odrębnych jednostek kalkulacyjnych przez wszystkie jednostki naukowe uczelni,
3. wypłacanie stypendiów dla wybitnych młodych naukowców w terminach zgodnych z zawartymi umowami.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Rektor poinformował, że w AGH trwają prace nad nowym statutem oraz aktami prawa wewnętrznego. W wewnętrznym uregulowaniu w zakresie zmian w zakładowym planie kont nie ma upoważnienia dla kvestora do bieżącej aktualizacji zakładowego planu kont, wprowadzone zostaną również nowe uregulowania zgodne z polityką rachunkowości i zarządzeniem rektora dotyczącym zasad ustalania i rozliczania kosztów pośrednich. Rektor wskazał także, że uregulowania dotyczące rozliczania projektów badawczych jako odrębnych jednostek kalkulacyjnych nastąpią w przygotowywanym zarządzeniu w sprawie gospodarki finansowej uczelni. Ponadto dziekani wydziałów, dyrektor Akademickiego Centrum Materiałów i Nanotechnologii oraz podległy prorektorowi ds. studenckich kierownik Działu Spraw Studenckich zobowiązani zostali do wcześniejszego przekazywania list wypłat stypendiów do podpisu kvestora, umożliwiając kvestorowi ich wypłatę w terminie do 10 dnia każdego miesiąca, zgodnie z zapisami podpisanych umów.

VI. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. w częściach 28, 38 i 67 zostało skierowane do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 25 kwietnia 2019 r.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego pismem z dnia 17 maja 2019 r. zgłosił cztery zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli uchwałą z dnia 29 maja 2019 r. oddaliło zastrzeżenia.

Załączniki

Załącznik 1. Wykaz jednostek objętych kontrolą

Lp.	Nazwa jednostki	Osoba odpowiedzialna za kontrolowaną działalność		Ocena kontrolowanej działalności*
1.	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Jarosław Gowin	Minister	P
2.	Uniwersytet Warszawski	Prof. dr hab. Marcin Pałys	Rektor	P
3.	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Prof. dr hab. Andrzej Lesicki	Rektor	P
4.	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	Prof. dr hab. Tadeusz Słomka	Rektor	P
5.	Politechnika Wrocławska	Prof. dr hab. inż. Cezary Madryas	Rektor	P
6.	Polska Akademia Nauk	Prof. dr hab. Jerzy Duszyński	Prezes	P
7.	Polska Akademia Nauk – Biblioteka Gdańska	Dr Zofia Tylewska-Ostrowska (do 31 marca 2018 r.) Dr Anna Walczak (od 1 kwietnia 2018 r.)	Dyrektor	P
8.	Polska Akademia Nauk – Ogród Botaniczny – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie	Dr Paweł Kojs	Dyrektor	P

* Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – ocena w formie opisowej, N – ocena negatywna

Załącznik 2. Kalkulacja oceny ogólnej

Załącznik 2a. Kalkulacja oceny ogólnej w części 28 – Nauka

Oceny wykonania budżetu w części 28 – Nauka dokonano stosując kryteria³⁸ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku³⁹.

Wydatki (W)

[łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich]: 8 511 817,8 tys. zł

Łączna kwota G: 8 511 817,8 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1$

Nieprawidłowość w wydatkach dotycząca dokonania odbioru wykonania umowy, pomimo że zleceniobiorca nie stawiał się, stosownie do postanowień umowy, co najmniej dwa razy w tygodniu w siedzibie Ministerstwa, nie miała istotnego wpływu na ocenę wydatków.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Łączna ocena: $5 \times 1 = 5$

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: pozytywna (5)

Załącznik 2b. Kalkulacja oceny ogólnej w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Oceny wykonania budżetu w części 38 – Szkolnictwo wyższe dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku.

Wydatki (W) [łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich oraz wydatkami niewygasającymi z upływem roku budżetowego 2018]: 13 284 201 tys. zł

Łączna kwota G: 13 284 201 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1$

Nieprawidłowości w wydatkach wyniosły 13,8 tys. zł, tj. 0,000001% wydatków ogółem części 38.

Nieprawidłowości dotyczyły: nie zawarcia umowy o dofinansowanie kosztów opłat za kształcenie pracownika (5 tys. zł), niezgodnego z wytycznymi przeprowadzenia oceny ofert (bez pozyskania dodatkowych wyjaśnień od uczelni) oraz nierzetelnego zweryfikowania oferty pod względem terminu realizacji praktyk w ramach projektu pozakonkursowego, niezgodnego z umową zaakceptowania części wydatków poniesionych na realizację zadania polegającego na organizacji studiów anglojęzycznych dla studentów mniejszości religijnych i etnicznych, pochodzących z terenów objętych dyskryminacją oraz przemocą, a w szczególności z Afryki (13,3 tys. zł) i nie miały istotnego wpływu na ocenę wydatków.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Łączna ocena: $5 \times 1 = 5$

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: pozytywna (5)

³⁸ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

³⁹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>.

Załącznik 2c. Kalkulacja oceny ogólnej w części 67 – Polska Akademia Nauk

Oceny wykonania budżetu w części 67 – Polska Akademia Nauk dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku.

Wydatki (W):	81 924,7 tys. zł
Łączna kwota G:	81 924,7 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	$Ww = W : G = 1$
Nie stwierdzono nieprawidłowości w wydatkach.	
Ocena cząstkowa wydatków:	pozytywna (5)
Łączna ocena:	$5 \times 1 = 5$
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna (5)

Załącznik 2d. Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk

Oceny wykonania planu finansowego Polskiej Akademii Nauk dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku.

Przychody (P):	133 916,5 tys. zł
Koszty (K):	128 594,3 tys. zł
Łączna kwota G = (P + K):	262 510,8 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie:	$(Wp = P : G) = 0,5101$
Waga kosztów w łącznej kwocie:	$(Wk = K : G) = 0,4899$
Nieprawidłowości w przychodach:	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa przychodów:	pozytywna (5)
Nieprawidłowości w kosztach:	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa kosztów:	pozytywna (5)
Łączna ocena przychodów i kosztów:	$5 \times 0,5101 + 5 \times 0,4899 = 2,5505 + 2,4495 = 5$
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna (5)

Załącznik 3a. Dochody budżetowe w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 28 – Nauka, w tym:	57 815,1	26 035,0	97 302,9	168,3	373,7
1.	Dział 730 – Nauka	55 944,6	25 500,0	93 274,9	166,7	365,8
1.1.	Rozdział 73002 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk technicznych	8,4	0,0	5,0	59,5	-
1.2.	Rozdział 73005 – Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych	5 367,3	3 600,0	26 081,1	485,9	724,5
1.2.1.	§ 2910 – Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	723,1	0,0	13 577,1	1 877,6	-
1.2.2.	§ 2950 – Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	2 846,1	3 600,0	7 634,9	268,3	212,1
1.3.	Rozdział 73006 – Działalność upowszechniająca naukę	929,7	600,0	1 407,7	151,4	234,6
1.4.	Rozdział 73007 – Współpraca naukowa z zagranicą	5 717,4	3 300,0	3 571,7	62,5	108,2
1.5.	Rozdział 73008 – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	27 475,2	13 000,0	40 292,1	146,6	309,9
1.5.1.	§ 2950 – Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	22 555,3	10 000,0	34 811,8	154,3	348,1
1.6.	Rozdział 73009 – Narodowe Centrum Nauki	16 174,9	5 000,0	21 864,1	135,2	437,3
1.6.1.	§ 2950 – Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	-	5 000,0	17 708,7	-	354,2
1.7.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	271,7	0,0	53,2	19,6	-
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	142,8	35,0	106,0	74,2	302,9
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	142,8	35,0	106,0	74,2	302,9
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	1 727,7	500,0	2 786,2	161,3	557,2
3.1.	Rozdział 75221 – Projekty badawcze i celowe w dziedzinie obronności	1 727,7	500,0	2 786,2	161,3	557,2
4.	Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	0,0	1 135,7	-	-
4.1.	Rozdział 92118 – Muzea	-	0,0	1 135,7	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 3b. Dochody budżetowe w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 38 – Szkolnictwo wyższe, w tym:	5 919,7	5 000,0	4 647,1	78,5	92,9
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	8,5	0,0	11,3	132,9	-
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	8,5	0,0	11,3	132,9	-
2.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	5 911,2	5 000,0	4 635,8	78,4	92,7
2.1.	Rozdział 80306 – Działalność dydaktyczna	4 292,3	4 500,0	2 016,5		
	§ 6690 – zwroty niewykorzystanych dotacji oraz płatności dotyczące wydatków majątkowych	929,0	-	1 214,8		
2.2.	Rozdział 80309 – Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	410,4	200,0	220,4		
2.3.	Rozdział 80311 – Zadania projakościowe	60,1	0,0	264,4		
2.4.	Rozdział 80312 – Działalność w zakresie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego	-	0,0	639,5		
2.5.	Rozdział 80379 – Pomoc zagraniczna	0,2	0,0	1,8		
2.6.	Rozdział 80395 – Pozostała działalność	1 148,1	300,0	1 493,3		

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 3c. Dochody budżetowe w części 67 – Polska Akademia Nauk

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 67 – Polska Akademia Nauk, w tym:	140,7	-	25,3	18,0	-
1.	Dział 730 – Nauka	140,7	-	25,3	18,0	-
1.1.	Rozdział 73010 – Działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk	93,7	-	12,1	12,9	-
1.2.	Rozdział 73011 – Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk	39,9	-	9,3	23,3	-
1.3.	Rozdział 73095 – Pozostała działalność	7,1	-	3,9	54,9	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 4a. Wydatki budżetu państwa w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	2017		2018		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 28 – Nauka, w tym:	5 871 703,7	6 521 246,0	6 876 470,6	6 699 346,0	114,1	102,7	97,4
1.	Dział 730 – Nauka	5 623 373,1	6 254 802,0	6 609 829,8	6 537 475,6	116,3	104,5	98,9
1.1.	Rozdział 73005 Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych	3 018 779,0	3 214 207,0	3 861 475,0	3 846 383,5	127,4	119,7	99,6
1.1.1.	§ 2530 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek naukowych	1 648 781,8	1 659 996,0	2 314 737,7	2 314 422,5	140,4	139,4	100,0
1.1.2.	§ 2580 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	689 324,2	675 981,0	716 294,1	715 720,2	103,8	105,9	99,9
1.1.3.	§ 2800 – Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	344 066,0	350 000,0	392 759,5	392 518,0	114,1	112,1	99,9
1.1.4.	§ 6220 – Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	100 746,2	152 756,0	142 717,0	138 536,4	137,5	90,7	97,1
1.2.	Rozdział 73006 Działalność upowszechniająca naukę	34 012,3	70 425,0	31 302,7	30 823,2	90,6	43,8	98,5
1.2.1.	§ 4300 – Zakup usług pozostałych	33 339,6	0,0	0,0	30 284,3	90,8	-	-
1.3.	Rozdział 73007 Współpraca naukowa z zagranicą	406 287,8	469 568,0	442 834,8	441 619,4	108,7	94,0	99,7
1.3.1.	§ 4540 – Składki do organizacji międzynarodowych	234 310,1	227 010,0	226 958,4	226 558,4	96,7	99,8	99,8
1.4.	Rozdział 73008 Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	979 471,9	1 115 007,0	807 007,0	772 848,2	78,9	69,3	95,8
1.4.1.	§ 2800 – Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	884 676,7	971 454,0	663 454,0	659 150,1	74,5	67,9	99,4
1.5.	Rozdział 73009 Narodowe Centrum Nauki	1 139 556,0	1 352 730,0	1 333 730,0	1 318 209,9	115,7	97,4	98,8
1.5.1.	§ 2800 – Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	1 107 809,0	1 226 122,0	1 226 122,0	1 218 798,2	110,0	99,4	99,4
1.6.	Rozdział 73013 Działalność w zakresie umiędzynarodowienia nauki	0,0	0,0	32 984,4	32 458,7	-	-	98,4
1.6.1.	§ 2800 – Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,0	0,0	31 800,0	31 274,3	-	-	98,3
1.7.	Rozdział 73095 Pozostała działalność	45 266,1	32 865,0	100 495,9	95 132,7	210,2	289,5	94,7

1.7.1.	§ 6010 – Wydatki na zakup i objęcie akcji i udziałów	17 000,0	0,0	64 715,0	64 715,0	380,7	-	100,0
2.	Dział 750 Administracja publiczna	36 526,3	45 142,0	45 338,8	39 078,7	107,0	86,6	86,2
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	36 526,3	45 142,0	45 338,8	39 078,7	107,0	86,6	86,2
2.1.1.	§ 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 384,6	1 967,0	2 459,5	2 452,6	102,9	124,7	99,7
2.1.2.	§ 4020 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	19 580,0	19 852,0	19 646,7	19 646,1	100,3	99,0	100,0
2.1.3.	§ 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne	3 770,5	4 177,0	4 179,1	3 842,5	101,9	92,0	91,9
2.1.4.	§ 4300 – Zakup usług pozostałych	2 848,9	0,0	0,0	3 170,0	111,3	-	-
2.1.5.	§ 4420 – Podróże służbowe zagraniczne	1 006,2	1 150,0	1 150,0	961,2	95,5	83,6	83,6
2.1.6.	§ 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	969,3	1 937,0	1 337,0	1 281,2	132,2	66,1	95,8
3.	Dział 752 Obrona narodowa	199 322,5	204 802,0	204 802,0	108 050,6	54,2	52,8	52,8
3.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	11,5	15,0	15,0	14,5	126,1	96,7	96,7
3.2.	Rozdział 75221 Projekty badawcze i celowe w dziedzinie obronności	199 311,0	204 787,0	204 787,0	108 036,1	54,2	52,8	52,8
3.2.1.	§ 2800 – Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	199 311,0	204 787,0	204 787,0	108 036,1	54,2	52,8	52,8
4..	Dział 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	12 481,8	16 500,0	16 500,0	14 741,1	118,1	89,3	89,3
4.1.	Rozdział 92114 Pozostałe instytucje kultury	10 481,8	14 500,0	14 232,5	12 473,6	119,0	86,0	87,6
4.1.1.	§ 2480 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla samorządowej instytucji kultury	8 000,0	9 000,0	9 000,0	9 000,0	112,5	100,0	100,0
4.2.	Rozdział 92118 Muzea	2 000,0	2 000,0	2 267,5	2 267,5	113,4	113,4	100,0
4.2.1.	§ 2550 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla państwowej instytucji kultury	2 000,0	2 000,0	2 267,5	2 267,5	113,4	113,4	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz.U. poz. 291).

Załącznik 4b. Wydatki budżetu państwa w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	2017		2018			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾	w tym:			
						wydatki niewygasające			
tys. zł						%			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	Ogółem część 38 Szkolnictwo wyższe, w tym:	12 664 202,7	12 923 302,0	12 967 932,0	12 915 806,6	3 000,0	102,0	99,9	99,6
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	11 316,2	12 284,0	12 482,7	11 255,9	0,0	99,5	91,6	90,2
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	11 316,2	12 284,0	12 482,7	11 255,9	0,0	99,5	91,6	90,2
1.1.1.	§ 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników	740,5	705,0	613,1	587,1	0,0	79,3	83,3	95,8
1.1.2.	§ 4020 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	6 209,7	7 519,0	7 770,9	7 764,2	0,0	125,0	103,3	99,9
1.1.3.	§ 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne	1 190,6	1 554,0	1 556,0	1 395,4	0,0	117,2	89,8	89,7
2.	Dział 752 – Obrona narodowa	19,2	25,0	25,0	19,8	0,0	103,1	79,2	79,2
2.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	19,2	25,0	25,0	19,8	0,0	103,1	79,2	79,2
3.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	12 636 273,8	12 893 143,0	12 937 574,3	12 888 765,2	3 000,0	102,0	100,0	99,6
3.1.	Rozdział 80306 Działalność dydaktyczna	10 564 068,9	10 529 569,0	10 751 713,1	10 729 073,2	3 000,0	101,6	101,9	99,8
3.1.1.	§ 2500 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni niepublicznej	199 666,9	203 817,0	200 603,4	200 603,4	0,0	100,5	98,4	100,0
3.1.2.	§ 2520 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej	10 117 055,3	10 026 129,0	10 250 076,6	10 250 076,6	0,0	101,3	102,2	100,0
3.1.3.	§ 6220 – Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	188 116,3	238 755,0	230 969,4	208 505,2	3 000,0	110,8	87,3	90,3
3.2.	Rozdział 80309 Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	1 686 203,8	1 709 804,0	1 722 758,4	1 718 627,7	0,0	101,9	100,5	99,8
3.2.1.	§ 2260 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni niepublicznej lub prowadzącej studia doktoranckie jednostki naukowej na pozostałe zadania	274 476,4	296 809,0	293 499,9	293 499,9	0,0	106,9	98,9	100,0
3.2.2.	§ 2270 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej lub prowadzącej studia doktoranckie jednostki naukowej na pozostałe zadania	1 380 106,6	1 395 695,0	1 400 698,9	1 400 698,9	0,0	101,5	100,4	100,0
3.3.	Rozdział 80310 Fundusz pożyczek i kredytów studenckich	20 632,2	37 000,0	18 925,0	18 225,6	0,0	88,3	49,3	96,3

3.3.1.	§ 2600 – Dotacje z budżetu dla Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich	20 632,2	37 000,0	18 925,0	18 225,6	0,0	88,3	49,3	96,3
3.4.	Rozdział 80311 Zadania projakościowe	251 713,1	448 076,0	240 586,3	240 586,3	0,0	95,6	53,7	100,0
3.4.1.	§ 2270 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla uczelni publicznej lub prowadzącej studia doktoranckie jednostki naukowej na pozostałe zadania	236 374,1	432 384,0	223 631,6	223 631,6	0,0	94,6	51,7	100,0
3.5.	Rozdział 80312 Działalność w zakresie umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego	0,0	0,0	55 505,0	55 504,9	0,0	0,0	0,0	100,0
3.5.1.	§ 2800 – Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	0,0	0,0	39 979,0	39 979,0	0,0	0,0	0,0	100,0
3.6.	Rozdział 80379 Pomoc zagraniczna	1 964,3	0,0	7 781,4	7 781,4	0,0	396,1	0,0	100,0
3.6.1.	§ 2800 – Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	1 964,3	0,0	7 781,4	7 781,4	0,0	396,1	0,0	100,0
3.7.	Rozdział 80395 Pozostała działalność	108 913,9	168 694,0	140 305,1	118 966,1	0,0	109,2	70,5	84,8
3.7.1.	§ 2008 – Dotacje celowe – finansowanie z funduszy strukturalnych	8 772,9	11 065,0	11 065,0	9 457,4	0,0	107,8	85,5	85,5
3.7.2.	§ 2009 – Dotacje celowe – współfinansowanie krajowe	17 700,9	35 221,0	52 221,0	50 885,5	0,0	287,5	144,5	97,4
3.7.3.	§ 2800 – Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	12 816,1	27 119,0	10 139,3	9 315,8	0,0	72,7	34,4	91,9
3.7.4.	§ 2810 – Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	9 310,0	9 218,0	9 456,8	9 444,3	0,0	101,4	102,5	99,9
3.7.5.	§ 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe	12 403,7	12 610,0	11 735,2	11 278,3	0,0	90,9	89,4	96,1
3.7.6.	§ 4309 – Zakup usług pozostałych – współfinansowanie krajowe	8 822,8	0,0	0,0	9 743,6	0,0	110,4	0,0	0,0
4.	Dział 851 – Ochrona zdrowia	16 593,5	17 850,0	17 850,0	15 765,7	0,0	95,0	88,3	88,3
4.1.	Rozdział 85156 Składki na ubezpieczenie zdrowotne	16 593,5	17 850,0	17 850,0	15 765,7	0,0	95,0	88,3	88,3

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz.U. poz. 291).

²⁾ Łącznie z wydatkami niewygasającymi.

Załącznik 4c. Wydatki budżetu państwa w części 67 – Polska Akademia Nauk

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 67 Polska Akademia Nauk, w tym:	80 713,7	82 353,0	82 353,0	81 924,7	101,5	99,5	99,5
1.	Dział 730 – Nauka	80 713,7	82 353,0	82 353,0	81 924,7	101,5	99,5	99,5
1.1.	Rozdział 73010 Działalność organów i korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk	17 001,5	17 574,0	16 735,4	16 552,2	97,4	94,2	98,9
1.2.	Rozdział 73011 Działalność pomocniczych jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk	36 968,3	38 739,0	39 201,0	38 982,8	105,4	100,6	99,4
1.3.	Rozdział 73095 Pozostała działalność	26 743,8	26 040,0	26 416,6	26 389,7	98,7	101,3	99,9

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 5a. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2017			Wykonanie 2018			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ²⁾	tys. zł	zł	osób ²⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 28 Nauka, w tym:	283	24 379,5	7 178,9	283	24 718,8	7 278,8	101,4
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	283	24 379,5	7 178,9	283	24 718,8	7 278,8	101,4
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	283	24 379,5	7 178,9	283	24 718,8	7 278,8	101,4
	Status zatrudnienia ³⁾							
	01- osoby zajmujące kierownicze stanowiska	40	2 348,8	4 893,3	38,4	2 508,3	5 443,3	111,2
	02- osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	1	286,5	23 877,3	2,31	267,6	9 653,7	40,4
	03 – członkowie korpusu służby cywilnej	242	21 744,2	7 487,7	242,46	21 942,9	7 541,8	100,7

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70 zweryfikowanych przez NIK.

- ¹⁾ Zgodnie z przepisami § 17 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- ²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- ³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 5b. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2017			Wykonanie 2018			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osoby ²⁾	tys. zł	zł	osoby ²⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 38 Szkolnictwo wyższe, w tym:	117 231	8 327 527,1	5 919,6	115 979	8 441 363,8	6 065,3	102,5
01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń ³⁾								
1.	Dział 730 – Nauka	3 365	267 285,3	6 619,2	3 228	312 716,6	8 073,0	122,0
1.1.	Rozdział 73001 Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk przyrodniczych	126	11 157,4	7 379,2	100	9 916,6	8 263,9	112,0
1.2.	Rozdział 73002 Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk technicznych	71	4 424,6	5 193,2	79	5 375,7	5 670,6	109,2
1.3.	Rozdział 73003 Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk społecznych, humanistycznych i ścisłych	219	16 561,6	6 302,0	263	19 925,6	6 313,6	100,2
1.4.	Rozdział 73005 Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych	2 405	188 714,1	6 539,0	1 589	161 753,0	8 482,9	129,7
1.5.	Rozdział 73006 Działalność wspomagająca badania	78	4 317,0	4 612,2	84	4 902,2	4 863,3	105,4

1.6.	Rozdział 73007 Współpraca naukowa i naukowo-techniczna z zagranicą	98	10 684,4	9 085,4	109	11 774,4	9 001,8	99,1
1.7.	Rozdział 73095 Pozostała działalność	368	31 426,2	7 116,4	1 004	99 069,0	8 222,9	115,5
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	11	642,3	4 865,6	11	892,4	6 760,7	138,9
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	11	642,3	4 865,6	11	892,4	6 760,7	138,9
3.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	113 766,5	8 052 372,4	5 898,3	112 651	8 119 196,1	6 006,1	101,8
3.1.	Rozdział 80306 Działalność dydaktyczna	110 298	7 885 097,1	7 570,1	109 237	7 945 035,2	6 061,0	80,1
3.1.1.	050 –Forma org. prawna (uczelnie publiczne)	110 294	7 885 019,7	5 957,6	109 234	7 944 933,4	6 061,1	101,7
	rodz. zad. A (podstawowa działalność jednostki organizacyjnej)							
3.1.2.	050 –Forma org. prawna (uczelnie publiczne)	4	77,4	1 612,5	3	101,8	2 827,8	175,4
	rodz. zad. B (osoby zatrudnione do prac interwencyjnych i robót publicznych)							
3.2.	Rozdział 80309 Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	3 007,5	131 729,9	3 650,0	2 964	134 939,1	3 793,8	103,9
3.2.1.	050 – Forma org. prawna (uczelnie publiczne)	3 007,3	131 723,2	3 650,1	2 963	134 915,8	3 794,4	103,9
	rodz. zad. A (podstawowa działalność jednostki organizacyjnej)							

3.2.2.	050 – Forma org. prawna (uczelnie publiczne)	0,25	6,7	2 233,3	1	23,3	1 944,2	87,0
	rodz. zad. B (osoby zatrudnione do prac interwencyjnych i robót publicznych)							
3.3.	Rozdział 80395 Pozostała działalność	461	35 545,4	6 425,4	450	39 221,8	7 263,3	113,0
3.3.1.	020 – Forma org. prawna (jednostki budżetowe)	37	2 200,0	4 955,0	38	2 294,0	5 030,7	101,5
3.3.2.	050 – Forma org. prawna (uczelnie publiczne)	424	33 345,4	6 553,7	412	36 927,8	7 469,2	114,0
02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe ³⁾								
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	3	520,8	14 466,6	1	193,3	16 108,3	111,3
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	3	520,8	14 466,6	1	193,3	16 108,3	111,3
03 – członkowie korpusu służby cywilnej ³⁾								
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	86	6 706,3	6 498,4	88	8 365,4	7 921,8	121,9
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	86	6 706,3	6 498,4	88	8 365,4	7 921,8	121,9

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70 zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Zgodnie z przepisami § 17 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 6a. Wydatki budżetu środków europejskich w części 28 – Nauka

Lp.	Wyszczególnienie	2017		2018		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 28 – Nauka, w tym:	1 128 802,0	1 261 552,0	1 985 721,0	1 812 471,8	160,6	143,7	91,3
1.	Dział 730 – Nauka	1 127 836,0	1 259 578,0	1 983 738,0	1 811 287,4	160,6	143,8	91,3
1.1.	Program operacyjny – Inteligentny Rozwój 2014–2020	1 120 506,0	1 250 446,0	1 974 566,0	1 802 915,0	160,9	144,2	91,3
1.2.	Program operacyjny – Polska Cyfrowa 2014–2020	7 330,0	9 132,0	9 172,0	8 372,4	114,2	91,7	91,3
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	966,0	1 974,0	1 983,0	1 184,4	122,6	60,0	59,7
2.1.	Program operacyjny – Inteligentny Rozwój 2014–2020	694,0	1 634,0	1 634,0	908,7	130,9	55,6	55,6
2.2.	Program operacyjny – Polska Cyfrowa 2014–2020	272,0	340,0	349,0	275,7	101,4	81,1	79,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz. U. poz. 291).

Załącznik 6b. Wydatki budżetu środków europejskich w części 38 – Szkolnictwo wyższe

Lp.	Wyszczególnienie	2017		2018		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 38 – Szkolnictwo wyższe, w tym:	184 541,0	404 341,0	449 146,8	368 394,4	199,6	91,1	82,0
1.	Dział 803 – Szkolnictwo wyższe	183 792,0	402 916,0	447 367,0	367 403,1	199,9	91,2	82,1
1.1.	Program operacyjny – Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020	183 070,0	402 916,0	438 966,2	359 032,5	196,1	89,1	81,8
1.2.	Program operacyjny – Polska Cyfrowa 2014–2020	722,0	0,0	8 400,8	8 370,6	1 159,4	-	99,6
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	749,0	1 425,0	1 779,8	991,3	132,3	69,6	55,7
2.1.	Program operacyjny – Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020	749,0	1 425,0	1 515,8	914,5	122,1	64,2	60,3
2.2.	Program operacyjny – Polska cyfrowa 2014–2020	0,0	0,0	264,0	76,7	-	-	29,1

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018 (Dz.U. poz. 291).

Załącznik 7. Wykonanie planu finansowego Polskiej Akademii Nauk

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Stan środków pieniężnych na z początek roku	15 807,1	31 267,0	31 267,0	31 267,0	197,8	197,8	100,0	100,0
2.	Stan należności na początek roku	4 736,4	6 090,0	6 091,0	6 091,3	128,6	128,6	100,0	100,0
3.	Stan zobowiązań na początek roku	6 684,5	7 341,0	7 370,0	7 370,1	109,8	110,3	100,4	100,0
4.	Przychody ogółem, z tego:	139 419,4	138 052,0	140 792,0	133 916,5	99,0	96,1	97,0	95,1
5.	Przychody z prowadzonej działalności	28 583,9	34 701,0	36 001,0	17 579,6	121,4	61,5	50,7	48,8
6.	Pozostałe przychody	29 671,8	20 608,0	22 108,0	34 034,7	69,5	114,7	165,2	153,9
7.	Dotacje z budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	81 163,7	82 743,0	82 683,0	82 302,2	101,9	101,4	99,5	99,5
8.	- dotacja podmiotowa	77 274,8	78 003,0	78 003,0	77 764,6	100,9	100,6	99,7	99,7
9.	- dotacje celowe na inwestycje	3 188,9	3 713,0	3 713,0	3 705,6	116,4	116,2	99,8	99,8
10.	- inne dotacje celowe	700,0	1 027,0	967,0	832,0	146,7	118,9	81,0	86,0
11.	Koszty ogółem, w tym:	121 340,9	130 587,0	137 587,0	128 594,3	107,6	106,0	98,5	93,5
12.	amortyzacja	11 951,6	11 995,0	11 995,0	9 849,4	100,4	82,4	82,1	82,1
13.	wynagrodzenia i składki od nich naliczane	53 024,8	57 486,0	57 486,0	54 868,0	108,4	103,5	95,4	95,4
14.	płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	28,4	64,0	64,0	2,4	225,4	8,5	3,8	3,8
15.	zakup towarów i usług	34 602,3	38 636,0	40 286,0	34 393,4	111,7	99,4	89,0	85,4
16.	Środki na wydatki majątkowe	6 747,4	15 963,0	15 585,0	11 009,9	236,6	163,2	69,0	70,6
17.	Środki przyznane innym podmiotom	4 054,0	3 034,0	5 916,0	1 109,0	74,8	27,4	36,6	18,7
18.	Stan należności na koniec roku	6 091,3	6 016,0	7 116,0	8 969,1	98,8	147,2	149,1	126,0
19.	Stan zobowiązań na koniec roku	7 370,1	5 745,0	5 778,0	15 655,3	78,0	212,4	272,5	270,9
20.	Stan środków pieniężnych na koniec roku	31 267,0	28 401,0	20 685,0	46 930,1	90,8	150,1	165,2	226,9

Załącznik 8. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Wiceprezes Rady Ministrów Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
6. Minister Finansów
7. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
11. Rzecznik Praw Obywatelskich